

Domoljub

V Ljubljani, 10. februarja 1937

Leto 50 • Štev. 6

6240 novih naročnikov!

Boj za »Domoljuba« je za letošnji končan. Častno smo ga dobojevali. Poslali smo v boj za naš list elito našega naroda, slovensko katoliško mladino, ki je organizirana v različnih naših organizacijah po slovenskih župnijah. Člani naših organizacij so se podali na delo z neverjetno požrtvovalnostjo. Pokazali so, da se zavedajo, kaj nam vsem pomeni naš tisk. Ne zaradi nagrad, ki smo jih razpisali, ampak zaradi stvari same so se trudili.

Letos smo prebili led! V tisoče članov naših organizacij je prodira zavest, da za širjenje našega tiska ni dolžan delati v vsaki fari le eden ali dva, ampak prav vsak član slovenske katoliške skupnosti. Le na ta način je mogoče doseči tako velike uspehe tudi v najneugodnejših okoliščinah.

Letošnji uspeh nam pa mora dati pobudo za novo delo, ki ga bomo v jeseni zopet začeli. Takrat bomo skušali na eni strani pridobiti postojanke obdržati, na drugi strani pa vzdržati še one redke župnije, kjer se sedaj naše organizacije še niso zavedale velike važnosti našega tiska in zanj še niso delale. Novo delo bo rodilo nove sadove.

Naše delo za tisk ne sme biti nikdar končno! Ko bomo dosegli prvi del svojega programa, to je, da bomo spravili naš tisk v vsako slovensko katoliško hišo, potem se bo začelo še važnejše delo: da bomo spravili v vsako našo hišo katoliški dnevnik. Ne bo prišlo do tega letos in ne drugo leto, vendar je to naš cilj, ki ga je po dolgotrajnem požrtvovalnem delu mogoče doseči.

Izmed tekmujočih župnij so dosegle najboljše uspehe in nagrade sledeče župnije:

Nagrada 5000 din:

Škocijan pri Mokronogu . . . 17.780 točk

Nagrada 2000 din:

Bloke pri Cerknici . . . 15.220 točk

Nagrade po 1000 din:

1. Šmihel pri Novem mestu . . . 10.990 točk
2. Cerklje pri Kranju . . . 10.160 "
3. Stari trg pri Rakeku . . . 9.840 "
4. Polhovgradec . . . 8.880 "
5. Cerknica . . . 8.750 "

Po 100 slovenskih knjig:

1. Sodražica . . . 7.440 točk
2. Sv. Trojica v Trzinu . . . 7.200 "
3. Horjul . . . 7.100 "
4. St. Jernej na Dolenjskem . . . 6.180 "
5. Ambrus . . . 6.160 "

6. Begunje pri Cerknici . . . 5.440 točk
7. Dobropole . . . 5.340 "
8. Vodice . . . 5.100 "
9. Šenčur pri Kranju . . . 4.960 "
10. Ribnica . . . 4.830 "

Nagrade po 500 din:

1. Sv. Križ pri Kostanjevici . . . 4.620 točk
2. Kostanjevica . . . 4.320 "
3. Smlednik . . . 4.050 "
4. Struge . . . 3.990 "
5. St. Peter pri Novem mestu . . . 3.960 "
6. Predoslje pri Kranju . . . 3.960 "
7. Dobruš . . . 3.440 "
8. Gorje . . . 3.040 "
9. Komenda . . . 3.040 "
10. Stopiče . . . 2.730 "

Nagrade po 250 din:

1. Mirna peč . . . 2.590 točk
2. Škocijan pri Turjaku . . . 2.590 "
3. St. Rupert na Dolenjskem . . . 2.520 "
4. Dobrova pri Ljubljani . . . 2.340 "
5. Žiri . . . 2.240 "
6. Rova pri Kamniku . . . 2.200 "
7. Podzemelj v Beli Krajini . . . 2.170 "
8. Boštanj ob Savi . . . 2.160 "
9. Mokronog . . . 2.100 "
10. Ig . . . 2.100 "

Ostalim župnijah bomo izplačali za pridobljene nove naročnike obljubljene procente.

Vsem požrtvovalnim članom naših organizacij, ki so na kakršenkoli način pomagali pri širjenju našega časopisa, se na tem mestu še enkrat iskreno zahvaljujemo! Najlepše plačilo za dobro delo, ki so ga v korist našemu listu naredili, bodi zavest, da so kot člani slovenske katoliške skupnosti storili svojo dolžnost.

Potrebno je bilo . . .

Pred svetovno vojno je bilo samo po sebi razumljivo, da mora vsak učitelj ali učiteljica stanovati na področju šolskega okoliša svojega službenega kraja. Se na mar ni hodilo nikomur, da bi mislil, da je ta zahteva za učiteljsvo pretrda ali morda nesocialna ali celo krivična.

Prav pošteno pa se je to spremenilo po svetovni vojni. Naše podeželske šole so se začele z veliko naglico razširati v večrazredne. S tem je raslo tudi število učnih moči. V učiteljskih vrstah pa je v tem času bolj kakorkoli nastala huda borba za službena mesta v mestih. Vsak, tudi začetnik, se je na vso moč branil, iti na dežlo; oziroma vsak je od dežele zahteval, da bi mu nudila vse tiste ugodnosti kakor mu jih nudi mesto. V veliki meri je namreč to v zvezi s tem, ker se je dotok učiteljskega naraščanja v učiteljske šole, podobno kakor tudi v druge srednje šole, s kmetov po vojni zmanjšal zaradi hudih gospodarskih razmer, v katere je kar naenkrat zašlo naše kmečko ljudstvo. Sicer pa je bil dotok s kmetov v učiteljske šole vedno sorazmerno manjši kakor v druge inteligenčne stanove.

Kljub temu, da se šolski predpisi, ki zahtevajo že od nekdaj, da mora učiteljsvo stanovati v okolišu svoje šole, niso čisto nič spremenili, je v zadnjih letih prosvetna uprava dovoljevala vseprek, da je vsak n. pr. lahko stanovoval v Ljubljani, čeprav je bilo njegovo službeno mesto 10, 15 ali še več kilometrov zunaj Ljubljane. Poročenemu učiteljsvu so n. pr. skoro brez izjeme dovoljevali stanovanje izven kraja službovanja. Ker se je ta razvada tako razpasla, da je postala tudi po mišljenju prosvetne uprave v veliko škodo šole, je bila prosvetna uprava nazadnje prisiljena, da je

svoje ravnanje v tem pogledu temeljito spremenila.

Ker pa s svojo prvo tozadevno odločbo prosvetna uprava zaradi premajhnega razumevanja nekaterih šolskih upraviteljev ni dosegla svojega namena, je prosvetno ministrstvo izdalo prav krepko odločbo, ki bo, upajmo, držala. V odločbi stoji dobesedno, da se hoče z njo »energično zatreči vprav nerazumljiva razvada, da so cele množice učiteljskega stanovale izven službenega mesta oziroma so ga stalno zapuščale, zaradi česar sta trpela pouk in vzgoja šolske mladine, obenem se je pa to učiteljsvo odtegovalo izvenšolskemu delu«. Ministrstvo je nadalje dalo vsem šolskim upraviteljem sporočiti, »da so osebno odgovorni za strogo izvrševanje tozadevnih odlokov«.

Mi toplo pozdravljamo odločbo, ker je z njo ugodeno stari zahtevi našega podeželskega ljudstva. Želimo samo, da bi ta odločba zopet ne ostala na papirju. Naše ljudstvo je čisto pravilno smatralo dosedanje ravnanje prizadetega učiteljsva po eni strani za omalovaževanje njega samega, po drugi strani pa zlasti za omalovaževanje šolskih dolžnosti. Nihče n. pr. na deželi ni bil zoper to, ko se je po samesnih krajih po deželi število razredov povečevalo. Ljudje so si želeli večje izobrazbe. Ljudstvo je vedelo, da ga bo to precej stalo; toda ljudstvo tudi ve, da je nevednost najdražja stvar na svetu. Danes pa je to ljudstvo v tem svojem panju splošno razočarano, ker vidi, da se izobrazbena stopnja s povečanim številom šolskih razredov ni skoro nič povečala oziroma ne sorazmerno z razredi, kakor

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

Kaj pa komunizem?

Kaj menite? Skoraj bo že dosti o komunizmu — ali ne? Že z zanjim člankom smo hoteli to razpravico končati. Saj smo že na nje začetku rekli: O komunizmu ni treba izgovarjati veliko besedi. Kdor slíši ali bere, kaka sverinatva se uganjajo zdaj v Španiji, — in že bi bilo tudi samo desetinko tega res — mora, če ni sam do dna duše pokvarjen, reči: Ne, ta tolpa morilcev pa že ne bo prinesla rešitve, pa če bi tudi znala iz kamenja kruh delati!

Saj ne pišemo, da bi komuniste spreobratali. Pišemo le, da bi se strup komunizma dalje ne širil. Da bi tisti, ki od tega strupa še niso okuženi, ostali zdravi, pred strupom zavarovani. Pa da bi bili pripravljani na odpor pred naskokom teh divjakov, če bi bilo treba. Kdor je pa že zastrupljen s komunizmom ni več ozdravljiv. Saj tudi zdravnik zastrupljenca, če je strup v telo že preveč zašel, ne more več ozdraviti. Boš ga prepričal komunista, če je enkrat zajeden v svojo misel, seveda!

Saj še naših »samostojnežev«, očetov centralizma, ni mogoče prenarediti, ki jim lahko na dlani pokažemo in dokažemo njih debelo zmotno, njih veliko napako v računih in neprecenljivo škodo, ki so jo napravili vsej Sloveniji in tudi samim sebi! Tega ni mogoče dovolj dostikrat povedati in ponavljati! Kajti kri nam oteka že 18 let dan za dnem in bo še otekala, dokler se ta usodna napaka ne popravi. V Belgradu zidajo ogromne palače, gradijo železnice in mostove, na Slovenskem pa nimamo ene poštene bolnišnice! Škoda za Slovence je milijonska, — ne, milijardska in bo vedno večja. Vsak davkoplačevalec jo čuti, vsa Slovenija stoka pod tem bremenom. In vsega tega je kriva slovenska samostojna »kmetika« stranka z drugimi liberalci vred. To je neutajljivo dejstvo, ne kako natočevanje. Ko bi kak posamezen človek prizadel ljudem tako škodo, bi si ne upal več med ljudi prikazati, saj bi ga kamenjali! Tudi stranka, ki je nad narodom kaj takega zagrešila, bi se ne smela več na beli dan prikazati, nje pristavi bi se morali sramovati, se skriti in se na prsa trkati: Oh, kako neumnost smo naredili, kako škodo napravili! Tudi sami so zato tepeni, ko nenasitnemu

tudi, da so ljudstvu ostala samo bremena in nič drugega. Učitelstvo, ki je bilo pred vojno z delom gotovo preobremenjeno, danes tega za svoje delo ne more več trditi. Gotovo ne trdimo preveč, če pravimo, da bi učitelstvo lahko več nudilo, kakor pa nudi. Tega ne pišemo kar tako tja v en dan; ne, to je danes splošno ljudsko prepričanje, ki ga bo moglo le učitelstvo samo spodbiti z drugačnim delom, kakor pa je njegovo današnje. Seveda imamo tudi tu številne častne izjeme!

Naši krajevni šolski odbori so ponovnokrat zahtevali, naj učitelstvo stanuje v krajih svoje službe. Kot oni, ki jim je domača šola najbližja, so sami spoznali, kako škodljivo je za šolski pouk in vzgojo takšno ravnanje učitelstva, ki tik pred šolsko uro prisopihna z vlakom ali avtobusa naravnost v šolo in po šoli takoj s prvim vlakom ali avtobusom oddrvi nazaj v mesto. Bili so krajevni odbori, ki so zaradi tega sklenili, da se ustavi takšnemu učitelstvu izplačevanje stanarine, toda nadzorna oblast je takšne sklepe ljudskih zastopnikov razveljavljala kot protizakonite, čeprav je bilo tudi ravnanje učitelstva proti službenim predpisom. Nadalje si je podeželsko ljudstvo v se-

centralizmu mečajo v žrelo svoj trdo prisluženi zaslužek. In — strmite! — pri vsem tem se imajo ti ljudje še vedno za najbolj modre, prezirljivo gledajo na druge, svojo stranko še vedno proglašajo za edino pravo in se s ponosom štejejo za nje pristaje! Ali je mogoče večja slepota in hujska trma?! Take očividne, tako kričeče in boleče napake ne priznati, ampak kljub vsej ogromni škodi svojo naprej gnati in v očividni zmoti trdovratno ostati!

Kako boš pa potem komunista prepričal, da je v zmoti! On si je v glavo vbil, da bo komunizem prinesel trpečemu človeštvu rešenje od vseh težav. In te vere se drži, je ne popusti, pa naj slíši o komunističnih grozovitostih in o neredu in nemiru, o pobijanju, požiganju in streljanju, kar hoče. On vsega tega ne veruje, ker kratkoma lo verjeti noče.

Ker so pa med komunisti vendar tudi ljudje, ki niso krvoločni grabeži, ampak res želijo in dobro hočejo človeštvu ter resno upajo, da bo v komunizmu zavladala pravica, poštenje, mir, zadovoljnost in sreča ljudstva, bi pa take — če kdo izmed njih bere Domoljuba — mirno in resno vprašali, ali jim res sedanjí dogodki v Rusiji nič ne dajo misliti in ne odpirajo oči, če je mogoče, da bi od tam prišla rešitev. Ni še davno, kar so tam zgrabili, pred sodnike postavili, obsodili in postravili celo vrsto samih voditeljev komunizma. Pretekli teden so tak proces napravili z novimi 13 komunističnimi prvaki in veljaki, dva pa pogнали na deset-

33. svetovni evharistični kongres

Dne 4. februarja se je začel v prestolnici otočje Filipinov 33. svetovni evharistični kongres. To otočje šteje 13 milijonov prebivalcev. Kongres je sprího svoje vzhodnjaške barvitosti in zaradi tega, ker se vrši na tem otočju v Tihem morju, dokaz za vesoljnost katoliške Cerkve in njenega nauka, ki ne pozna razlike med plemeni, med narodi in med ljudmi. Slovesnosti potekajo z največjim sijajem že ves teden, od prihoda papeževega posebnega odposlanca dalje. Kljub temu, da je začel padati

danjih gospodarskih razmerah čisto razumljivo želelo, da bi del učiteljskih plač in drugih njegovih dohodkov ostal v domačem kraju.

Naše kmečke ljudi je nadalje vselej bolelo, ko so morali iz učiteljskih ust poslušati, češ, saj bi rad stanoval zunaj, ko pa ne najdem primerne stanovanja, ko pa tam ne dobim človeka, s katerim bi se mogel pogovoriti in podobno. To so bile in so še vedno vsakdarje stvari, kadar pride na vrsto to vprašanje. Učitelstvo, ki bi moralo v prvi vrsti vedeti, da se bomo do boljših časov prikopali samo s skromnimi zahtevami, tega, žal, ne ve.

Zelo se bojimo, da ono učitelstvo, ki se ga ta stvar tiče, teh naših vrtic ne bo prav razumelo. Napisal jih je človek z dežele, in sicer ne iz kakega slabega namena. Nasprotno! V interesu šole kakor tudi učitelstva samega. Današnji časi dobivajo, kakor že omenjeno, od vseh velikih žrtev, ki se jim ničse ne sme izmikati. Če bo ljudstvo videlo na strani učitelstva več ljubezni do šole kakor pa si vidi danes, bo tudi kaj kmalu spremenilo svoje mišljenje o njem: dvignila pa se bo kaj kmalu tudi izobražena stopnja naših šol.

letno prisilno delo. Komaj je ta komunistična žaloigra končana, se že napoveduje nova, tretja. Novi zapori, nove obsodbe, nove smrtne kazni. Če je v Rusiji tako vzorno urejeno življenje, kako da potem toliko nemirov in upovrov, obsodb in streljanja? — In kaj je odurila zadnja sodna razprava? Grozanske rači, mezaslišane hudobije! Obtoženec Knjazov je priznal, da so uporniki leta 1934 namenoma povzročili po celi Rusiji 1500 železniških nesreč leta 1935 pa 2000 nesreč. Na tisoče in tisoč žrtev med železničarji in delavci so zahtevale te nesreče, veliko vojaških vlakov je zletelo v zrak. Po vsaki nesreči pa so dali tisti, ki so jih zakrivali, streljati nedolžne strojevodje in železničarje, češ, da so oni s svojo nepazljivostjo krivi teh nesreč. Obtoženec Ratajček je priznal, da je kot načelnik kemijske industrije povzročil nešteto nesreč po tovarnah, ki so bile pod njegovo oblastjo. In spet so tisoči delavcev s svojim življenjem plačali zločinstvo teh grdnov. Vsi obsojenci pa so bili Judje s samimi nemškimi imeni, ki so jih potem zamenjali z ruskimi. Natepli so se skupaj z vseh vetrov sveta, se polastili oblasti v Rusiji in zavladali nad ubogim narodom in nad njim uganjali najstrašnejše hudobije. Vse te nesreče so pripravili nad ljudstvo kot špijoni japonske vlade, ki je plačevala vsak atentat po 35.000 rubljev.

Vse to spet niso samo kaka sumničenja in podtkanja. To so dejstva, ki so bila odkrita pri razpravi pred vsem svetom. Vprašamo: Ali more še kak resen človek od takih ljudi pričakovati boljših razmer in časov?

na Filipinih dež, ki ga ta čas ne pomnijo že 28 let, vendar to ne vpliva na potek veličastnih verskih svečanosti, katerih se udeležujejo predvsem katoličani iz daljne Azije in s tihomorskih otočij.

V noči od četrtega na petek je bila v manillskem parku Luneta veličastna polnočnica, katere se je udeležilo okrog 40.000 moč, ki so vztrajali v hudem tropakem dežju do konca maše. Včeraj pa je bil dan mladine. Tudi otroške slovesnosti so bile na istem prostoru, kakor polnočnica. Na vse zgodaj zjutraj so že stotise in stotine velikih avtomobilov prevzale tisoče filipinskih otrok z vseh krajev Luzona. Motorni čolni ter parniki so pa vozili mladino z otočij v bližini glavnega mesta Manille. Skupno število otrok cenijo na 65.000. Vsi otroci so bili oblečeni v belo in razporejeni po šolah. Vsa ta azijska mladina se je pri svečanosti vedla naravnost neverjetno vzorno in disciplinirano, tako, da so strmele celo inozemski udeleženci kongresa.

Višek slovesnosti je bil preteklo nedeljo, ko se je kongres zaključil z veliko procesijo. Končni govor je imel sv. oče po radiu in je dal po radiu tudi svoj blagoslov vsem udeležencem tega veličastnega verskega praznika.

GOSPODARJI GOSPODINJEI

MANUFAKTURNA TRGOVINA

Janko Češnik
LJUBLJANA - LINGERJEVA UL.

Vam nudi vsakovrstno oblačilno blago po najnižjih cenah. Velika izbira sukna in blaga za nevestine opreme!

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

d Biserna poroka. Na Brinjevi gori pri Zrečah sta slavila te dni biserna poroka zakonska Anton in Marija Hrovat. Bog ju živi!

d Zlato poroko sta obhajala Jakob in Helena Demšar v Zireh. Zivela!

d Duhovniške spremembe. Za prodekana moravške dekanije je bil imenovan Jakob Strekelj, župnik v Blagovici. — Podeljena je župnija Moravče Jerneju Hafnerju, župniku v Starem trgu pri Ložu. — Za upravitelja župnije Moravče je imenovan ondotni kaplan Jožef Ferkulj, za upravitelja župnije Adlešič pa Ivan Štrus, kaplan v Črnomlju. — Za ekspozita v Bevke pri Vrhniki je šel Anton Pipa, župni upr. v Adlešičih. — Premeščeni so bili kaplani: Alojzij Peček iz Drage v Kranj, Franc Pahulje iz Podzemlja v Črnomelj, Ivan Dolšina iz Smlednika v Moravče in Ludovik Čepun iz Bohinjske Srednje vasi v Smlednik. — Nameščen je bil za kaplana na Vrhniki duhovnik Štefan Kralčič. — Franc Frölich, kaplan na Vrhniki, odide na Koroško in je imenovan za provizorja v Kamnu v Podjuni. — Župnija Stari trg pri Ložu je razpisana z rokom do 10. marca 1937.

DOMAČE NOVICE

d Papeževa bolezen. Sv. oče je že tako rekoč popolnoma ozdravel. Sedaj opravlja zopet redno svoje običajno delo. — Ob priliki otvoritve kongresa v Manilli je sv. oče poslal pismo madžarskemu primasu kardinalu Szeredyju, v katerem pozdravlja prihodnji svetovni evharistični kongres, ki bo drugo leto avgusta v Budimpešti.

d Zavržena pritožba. Starešinstvo Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije je pritožbo razrešenih članov uprave gasilske župe v Kamniku, in to: Antona Cererja, Franca Fajdiga in Humelja Janka, ki so jo vložili proti razrešitvi.

spravi sledeči sklep. Višja gasilska ustanova, ki je upravičena, da odobrava izvoljeno upravo nižje gasilske edinice, ima pravico v smislu § 75 zakona o organizaciji gasilstva razrešiti ali izmenjati posamezne funkcionarje, ali razrešiti celotno upravo dotične gasilske edinice. To je pravica višje gasilske ustanove ter pritožbe proti takim odločbam niso dopustne in se zavračajo.

d Pogajanja za novo kolektivno pogodbo KID na Jesenicah, so se, kakor kaže, vendarle premaknila z mrtve točke. Delavsko zastovstvo je namreč podalo sledečo izjavo: Pristajamo na znižanje prejemkov, ki je utemeljeno v pametni regulaciji akordnih postavk in pod pogojem, da celokupna redukcija dejanskih sedanjih prejemkov ne presega 11%, in z nadaljnjo zahtevo, da se znižanje ne dotakne plač, ki danes znašajo 65 dinarjev ali manj.

d 1050-letnica velike zmage, ki si jo je brodogje hrvatskih kraljev izvojevalo nad benečanskim, bodo svečano proslavili v letošnjem septembru v Splitu in Makarski. Ta zmaga je bila izvojevana 18. septembra 887 pri Makarski. Takrat je bila popolnoma uničena benečanska mornarica, padel je pa tudi benečanski dož Peter Candiano. Posledica zmage je bila, da so morali Benečani preko 100 let plačevati letni davek hrvatskim kraljem, da so mogli in smeli svobodno trgovati in pluti po Jadranskem morju. Proslava bo velikanskega obsega.

d Zelo nerodni smo, ali kaj? Na svetovnem tržišču je popustilo zanimanje za pšenico. Zaradi tega je tudi jugoslovanski »Prizad« začel omejevati nakupovanje. Cene zato padajo. Prav tako se popustile cene koruze, ki so bile prejšnji teden precej visoke. Ljudje se pritožujejo in sprašujejo, kdo je kriv, da se niso pravočasno spravile v inozemstvo še večje količine pšenice, ko so bile cene še visoke in se svetovni trg še ni natrpal z žitom iz drugih držav. Prevelike zaloge, ki so še doma, utegnejo zelo kvarno vplivati na nadaljnje cene pšenice.

d Zaščitimo domačo hrastovino! Slavonska hrastovina ima dobro ime, vendar pa se na svetovnih tržiščih pojavlja mnogo hrastovine iz tujih držav pod znamko slavonske. Zlasti so se taki primeri ponovili v Londonu. Gospodarstveniki so se zaradi tega obrnili na naše oblasti s prošnjo, naj zaščitijo naš les, da ga ne bodo niti Nemčija niti Avstrija mogli izpodrivati s svojo nelepo konkurenco. Če se tak pojav neprimerne konkurence ne prepreči, bodo slovanski izvozniki prišli ob svoje odjemalce, kajti hrastov furnir se danes izvažva v velikih količinah.

d Jokali so od veselja. V Zenici so iz kaznilnice odpustili 35 kaznjencev. To so večinoma jetniki, ki so bili obsojeni na smrt, pa pozneje pomiloščeni na dosmrtno ječo ali 20-letno ječo, katerim pa je bila z zadnjo amnestijo znižana kazen tako, da so dobili pravico do pogojnega odpusta. Ko so jetniki zvedeli, da so prosti, so mnogi od njih jokali. — Da bi jih vsaj sedaj srečala pamet!

d Smreka je tresčila v hišo. Nenavadna nesreča se je pripetila na Zgor. Boči nad Selnico ob Dravi. Drvarji so na strmem hribu podirali smreke ter jih spuščali po drči v dolino. Zaradi zledenele drče so s silo drveli hlodi navzdol, enega — 13 m dolgo smreko — pa je zagnalo na koncu drče kakor puščico po zraku ter ga tresčilo v precej daleč proč stoječo hišo posestnika Karla Kobaleta. Hišo ima v najemu Ludvik Knaus, ki stanuje v njej z ženo in 8 otroci. S silnim udarcem je smrekov hloed prebil steno ter obstal tik pred posteljo, v kateri sta ležala dva otroka. Na hiši je povzročil znatno škodo, žrtev pa k sreči ni bilo.

d Dva konja so mu ukradli. Pri posestniku Matjažu Straku v Rodascih v Slov. goricah so se oglasili tatovi, ki so se spravili nad njegove konje. Iz hleva so mu ukradli par kanj, kobilo in konja, črne barve, le kobila ima belo liso na čelu ter je popolnoma slepa. Ukradeni živali sta obe stari po 11 let. Posestnik ima 7000 Din škode.

d Dober plen je napravil obmejni stražnik pri Sv. Duhu nad Mariborom. Ko je stal v zasedi, se je naenkrat približal po tihotapski poti čez mejo iz Avstrije neznanec, ki je nosil težek nahrbtnik. Stražnik ga je pozval, naj obstane, tihotapec pa je odvrget kontraband ter zbežal skozi gozd nazaj v Avstrijo. Stražnik je pobral nahrbtnik ter našel v njem 11 kg saharina ter 23 zavojev igralnih kart.

d Dva važna dodatka k finančnemu zakonu. Finančni odbor narodne skupščine je sklenil: Pooblašča se pravosodni minister, da s soglasjem finančnega ministra najame posojilo pri Drž. hipotekarni banki v višini 20 milij. Din, ta znesek izplača srbski pravoslavni patrijarhiji, kolikor je izdala za gradnjo poslopja za patri-

Poplave v Ameriki so uničile tisoče domov. Na sliki vidimo skupino otrok, ki so jih rešili pred valovi.

Kmetijska družba bodi last slovenskih kmetov!

Kmetijska družba v Ljubljani je bila ustanovljena pred 170 leti. V dolgi dobi svojega obstoja je storila slovenskemu kmetu zelo veliko dobrega. Bila je središče in žarišče napredka kmečkega stanu. Kot tako jo je kmet-sko ljudstvo tudi visoko cenilo in se je z zapanjanjem oklepalo. Po vsaj deželi je imela družba delovne podružnice, v katerih je iskalo izobrazbe in pomoči desetisoč članov.

Po nastanku Jugoslavije je imela Kmetijska družba vršiti še posebno važne naloge. Saj smo s tem prišli časovno in politično v povsem nove razmere, v katerih je zlasti slovenski kmet potreboval močne opore. Kmetijska družba je bila bolj kot katerakoli druga organizacija poklicana in upravičena, da vodi borbo slovenskega kmeta za obstoj. Toda, v tem odločilnem trenutku je Kmet. družba popolnoma odgovedala. Krivdo za to nosijo ljudje iz bivše Samostojne kmečke stranke, podpisani po slovenskem liberalizmu, ki so v politično razrvanih povojnih letih s silo potegnili Kmet. družbo v politične vrtnice. Dobro so nam še v spominu občni zbori v prejšnjih letih, na katerih se je na najbolj surove načine podarjal načelo, da spadajo v vodstvo Kmet. družbe le samostojnejši, ni pa v nji mesta za »klerikalce«. Ker je pa bila večina članstva drugačnega mnenja, so samostojnejši s pomočjo oblasti večkrat uganjali nad članstvom prvata nastilja: razveljavljati občne zборе, črtati člane, sprejemali proti pravilom svoje pristaje itd., samo da so se obdržali na oblasti.

V letih diktature so hoteli Kmetijsko družbo za vedno spraviti v svoje roke. Leta 1932 so kar na kratko sklicali občni zbor, na katerem so sklenili, da se družba razide, njeno premoženje pa prevzame nova organizacija Kmetijska družba, ki naj bi bila zadruga. V zadruga pravila pa so vrinili odločbe, po kate-

rih jim je bila zagotovljena premoč v organizaciji za vedno. Ko se je to zgodilo, je ogromna večina članstva odstopila in družba v javnosti ni pomenila več kot kako privatno podjetje.

Stara Kmetijska družba je imela milijonsko premoženje, ki je bilo ljudska last. Ko je nastopila sedanja vlada, so poslali v novo »Kmet. družbo« posebno komisijo, ki naj bi ugotovila, kako se to premoženje v korist ljudstva uporablja in upravlja. Komisija je imela zelo hudo in dolgotrajno delo in je ugotovila marsikaj zanimivega.

Prva reč, ki jo je komisija ugotovila, je ta, da je razpust stare Kmet. družbe bil nezakonit, ker so na občnem zboru, ki je razpust sklenil, odločilno glasovali ljudje, ki po pravih niso imeli pravice glasovanja. Zaradi tega je uprava policije v Ljubljani dotični občni zbor razveljavila in s tem odlokom seveda tudi obnovila staro Kmetijsko družbo. Kako se bodo stvari še razpletale, bomo sproti obveščali svoje čitatelje. Gotovo se bo peščica ljudi, ki jim je padlo v roke milijonsko premoženje Kmet. družbe, na vse kriplje trudila, da bi ohranila svojo posest. Gotovo bodo odlok oblasti, s katerim se Kmet. družba vrne kmetu nazaj, proglasili za nasilje sedanjega režima.

Mi pa mislimo, da je skrajni čas, da se prava Kmetijska družba vendar enkrat vrne svojemu namenu. Naš kmet je revež, da se Bogu smili! Politična zaslepljenost ljudi, ki so se ločili iz slovenske narodne skupnosti, mu je boj za obstanek še oteževala a tem, da mu je spodrezavala opore, a katerimi bi se lažje obdržal v svojem boju za vsakdanji kruh. Slovenski kmet pričakuje, da bo odslej Kmetijska družba njegova last in pa, da bodo kaznovani tisti, ki so mu jo hoteli protipostavno iztrgati iz rok.

jarha in za nastanitev patrijarhijskih sinodnih in sabsorskih pisarn in za njihovo opremo. — V finančni zakon za 1937-38 naj pride: »Poblašča se prosvetni minister, da s soglasjem finančnega ministra najame pri Državni hipotekarni banki posojilo 7.500.000 Din za gradnjo poslopja srbskega pravoslavne bogoslovja v Beogradu.

d 40 milijonov Din posojila bo dobila zagrebška mestna občina od Državne hipotekarne banke, da bo izvršila nekaj velikih del, ki so kulturnega pomena (šole) in pa taka, katera so potrebna za nekatere urade. Banka je na to posojilo že pristala.

d Vrnitev iz Sovjetske Rusije. Opozarjamo na povest pod tem imenom, ki jo je začel pričevati »Slovenec«. Slika resnično življenje v boljševiski Rusiji.

d Premogovniki v Sloveniji so lani dali več premoga kakor prej. Skupno je bilo lani izkopanega za 1.077.267 ton. Zaposlenih pa je bilo pri vsem tem le 6000 rudarjev. Prav malenkostna količina premoga je šla v inozemstvo, vse ostalo pa se je porabilo doma.

d Z mesom se je »prekrbela«. V noči od one sobote na nedeljo je neznan vlomilec vlomil v mesnico mesarja Jožeta Dolinška z Lžanske ceste v Ljubljani. Ta mesnica je na Vodniškem trgu ob Mahrovi hiši. Dolinšek ne more ugotoviti, ali je tat odprl mesnico s ponarejenim ključem, ali pa s pravimi, ki mu je pred

tepel Frčka, da mu je na levi strani zlomil štiri rebra. Konjušič je tepel Frčka tako dolgo, dokler se mu ni zlomil ročaj lopate. Pred sodiščem je Frček zahteval naj mu Konjušič plača za zlomljena rebra 300 Din odškodnine in 150 Din za bolnišnico. Sodišče je kaznovalo Konjušiča s 3 meseci strogega zopora pogojno na 3 leta, Frčka pa je napolnilo z njegovimi skromnimi odškodninskimi zahtevki na civilno sodišče.

d Nekaj žalostnih števil iz ljubljanskega letopisa. Znamenje gospodarske krize in padanja socialnega položaja je množila se prostitucija v Ljubljani. Dekleta, ki prihajajo z dežele, pogosto zabredejo v blato. Sicer so zadnja leta na delu razne organizacije, kakor Kolodvorski misijon ter dobrodelnal društva, vseno pa je ljubljanska policija morala lani postopati proti 177 propadlim dekletom, med katerimi je bilo 32 novink, 28 propadlih deklet je bilo oddanih v bolnišnico, 8 v prisilno delavnico, 66 pa sošću. Odkar je ustanovljen na ljubljanski policiji socialni oddelek, je policija preusmerila svojo borbo proti socialni bolezni prostituciji na ta način, da se ne omejuje le na kazni in preganjanja, temveč skuša z duhovnimi sredstvi preprečiti propadanje deklet. Prvi znaki novega postopanja policije so se izkazali kot uspešni.

Ždravnik dr. Lojz Mihelič

ordinira v Metliki od 5. februarja da je
v hiši št. 157.

d Če bik uide iz železniškega vagona. Velik strah je na splitski postaji povzročil bik, ki se je ukradel iz železniškega vagona, v katerem je bilo več govedi, ki je bila namenjena v Malto. Ko so jih izkrcavali na ladje, je en bik pobesnel in planil na svobodo. Bik se je zagnal prav proti peronu, na katerem je bilo mnogo ljudi in otrok, ki so čakali na vlak. Vse se je seveda začelo tretji proti izhodu, nastal je krik in vik. Takrat pa se je znašel neki železničar, ki je skočil proti biku in ga hotel zavrniti v drugo stran. Bik ga je naskočil, k sreči pa je imel široko raztegnjene rogove, da je železničarja dvignil v zrak le z glavo. Ko je spet padel, se je močno poškodoval. Bika pa je nekdo ustrelil iz puške.

d Zelo hud potres so čutili v noči na 1. februarja v Banja Luki. Posebne škode pa potres ni napravil.

d Velika tožba. Kar 197 ljudi sedi na tožni klopi pred sodiščem v Travniku v Bosni. Tožita se namreč dva pravoslavna duhovnika. Duhovnik Veljko Grgurevič toži duhov. Gojka Rističa in 186 prebivalcev zenškega okraja. — Grgurevič je vložil tožbo zato, ker so Ristič in njegovi prijatelji že leta 1931 poslali škofu in nato še patrijarhu neko poslanico, v kateri so tožitelja hudo žalili in oklevetali. Pisci te poslanice so bili le nekateri med njimi, sestavil pa jo je prav za prav Ristič sam. Njegovi župljani pa so jo le podpisali. Tožba se že dolgo vleče in sta bili o njej že dve razpravi.

d Minister za narodno zdravje o jetiki. V finančnem odboru narodne skupščine je povedal te dni minister Dragiša Cvetković tudi sledeče: Naše zdravstvene razmere so znane vam vsem poslancem. Sami veste, da so sicer podnebne razmere v naši državi zelo ugodne, a vzlic temu v zdravstvenem pogledu nismo na tisti višini, na kateri bi mogli biti. Umrljivost je dokaj velika v naši državi. Tuberkuloza kot ena izmed najnevarnejših bolezni, je še danes zelo razširjena med ljudstvom. Nalezljive bolezni tudi niso redke; skratka: splošne zdravstvene razmere niso laskave. Začnimo pri tistem, kar je temeljno v vsakem narodu, začnimo pri najulajših

tednom dni izginiti. Vlomilec je odnesel 60 kg slanine, telečje stegno, dve prašičji plečeti in dva flama. Dolinšek trpi okoli 800 Din škode.

d Zdravniški so zgubili veselje do zborovanj. V dvorani stare univerze v Beogradu je bil občni zbor društva za proučevanje in objanje raka. Iz poročila predsednika dr. Antiča je razvidno, da je imelo društvo v preteklem letu 7 predavanj, ki se jih je pa udeleževalo le malo zdravnikov, čeprav so predavali sami priznani strokovnjaki. Tudi sicer poročilo toži zaradi velikega nezanimanja s strani zdravnikov. Odbor je razposlal 5000 pism, v katerih je zdravnike vabil, naj pristopijo k društvu, pa je dobil samo 4 odgovore!

d Potovanja dalmatinskega pravoslavne škofa. Dalmatinski pravoslavni škof dr. Irenej Gjorgjevič je te dni odpotoval iz Sibenika v Severno Ameriko, kjer bo obiskal svoje sovornike, od tam pa bo nadaljeval potovanje v Kanado.

d Cenena šlovska rebra. Zanimiva sodna obravnava je bila te dni v Zagrebu. Obtožen je bil 31-letni kočijaž Stanko Konjušič, ki je vrge svojega tovariša Franja Frčka v jamo. Frčku je izpadla lopata, ki jo je nosil v roki, Konjušič pa je zagrabil za lopato ter tako neusmiljeno

VINA in Centralne vinarne v Ljubljani bodo zadovoljila vse pivce najbolj.

rodovih, pri otrocih, in videli bomo, da imamo prav tu, pri najmlajših, pri dojenčkih velikanski odstotek umrljivosti. Pri dojenčkih v prvem letu življenja znaša umrljivost pri nas do 70.000 na leto; od 2. do 5. leta starosti umre pri nas okoli 30.000 otrok; od 6. do 10. leta okoli 10.000 na leto. Vsega skupaj umre pri nas od vsega naraščaja več ko 280.000 ljudi na leto. Naš narod je v jedru zdrav in močan ter ima vse življenjske pogoje, da se upre izredno nevarni bolezni, kakor je tuberkuloza, je ta bolezen pri nas še zmerom velik problem in posvetiti mu moramo posebno pozornost. Od leta 1921 do leta 1933 je pri nas umrlo okoli 250.000 ljudi za tuberkulozo.

d Vse priđe na dan. Med izgnanci, ki so prišli te dni po odgonu iz Avstrije, je bil tudi 35-letni hlapec Štefan Sobotič. V policijski razvidnici so ugotovili, da ga zasledujejo naše oblasti že od leta 1929. V letih 1928 in 1929 je Sobotič pokradel lesnemu trgovcu Ivanu Zuraču v Slov. Bistrici za 15.000 raznega lesa.

d Korajžo za zakonski jarem je izgubila. Učiteljica Mica Risovski se je nameravala poročiti s trgovcem Francom Ripoldom v Lukavcu pri Tuzli. Pred poroko sta šla oba v Tuzlo, da si nakupita potrebne stvari. Ko se je ženin vračal nazaj v Lukavec, je nevesta izginila brez sledu. Čakal jo je pri vseh vlakih, pa je ni bilo od nikoder. Do danes še ne vedo, kam je nevesta izginila.

d Tudi narodni poslanec ima lahko smolo. Ob zaključku planinskega plesa v Mariboru je neznan nepridiprav narodnemu poslancu in notarju g. Gajšku odnesel iz Uniona 4000 Din vreden zimski plašč in 300 Din vreden šal. V zameno mu je pustil v garderobi kakih 500 Din vredno suknjo. Nepridiprava je policija že zasledila in mu ukradeno zaplenila.

d 20.570.000 kilovatnih ur je porabil Maribor lanskó leto in je postal tako mesto z največjo porabo električne sile v državi.

d V stavko so stopili delavci v gozdovih in na žagah Našičke d. d. ter zahtevajo pogodbo veljavno za vse. Pred tem so še bili neki razgovori, vendar podjetje ni hotelo ustreči delavcem. V Zagrebu se je takoj moglo opaziti, da ima stavka pri Našički vpliv tudi na ceno drv. Podjetje oskrbuje namreč velik del zagrebških trgovcev z drvini. Zaradi stavke pa so se skladišča precej spraznila, cene pa poskočile. Zato utegne Zagreb občutiti pomanjkanje drv.

d Ukradeno kravo je vrnil. Pred leti je bila posestnik in mlinarju na Primostku pri Metliki Terčku ukradena dobra mlekarica. Vse iskanje je bilo zaman, o tatu ni bilo ne duha ne sluha. Dve leti nato pa mu je popolnoma neznan človek pripeljal kravo nazaj in skesano priznal,

Brez truda za Tebe -
brez nevarnosti za Tvoje pecilo!

Vsako nasilno odpravljanje nesnage pri pranju škoduje perilu. Perite zato s Schichtovim Radionom, ki varuje perilo in Vam prihrani naporno delo.

Radion je popoln proizved za nego perila. Uporaba je zelo preprosta:

1. Rastopite Radion v mrzli vodi.
2. Ko raztopina zavre, kuhajte najmanj 15 minut.
3. Splakujte perilo najprej v topli potem pa v mrzli vodi. Perilo bo ostalo dolgo časa kot novo in bo vedno snežnobelo.

Schichtov
RADION

POPOLNA NEGA PERILA

da je on tāt in da mu naj dojanje oprostí. Točno je povedal, kdaj je ukradel kravo in da od onega dne nima miru. Šel je k spovedi, kjer mu je bilo naročeno, da mora škodo povrniti. Nato je šel v neko vas pri Litiji, odkupil kravo in jo peš prignal pravemu lastniku. Mož je dobil pri Trčku okrepljeno in je veselo odkorakal v svet. Čast mu!

d Ne sme vsak zdraviti, tudi če zna. Policijski stražnik Alojzij Križman je lani poleti prišel na neko stanovanje v Ljubljani, kjer je

imel svoje ordinacije brivec Tittel iz Slovenske Bistrice. Imel je veliko posetnikov in državni tožilec je navajal, da je vodil poseben seznam bolnikov ter je dosegel obisk do 60 bolnikov. Tittel je izreden veleum, ki zna s pogledom v oko ugotoviti pri vsakem bolniku vse bolezni. Zapisoval je kot zdravila razna zelišča in čaje. Svoje bolnike je imel celo v najuglednejših ljubljanskih krogih. Imel je tudi protektorje in neki dopisnik se je celo v »Jutru« zanj toplo zavzemal. Pred sodnikom - poedincem g. Gorečanom je »zdravnik« zanikal krivdo, poudarjajoč, da ni zahteval za zdravniške nasvete nobenega plačila, pač pa so mu bolniki dajali za stroške in druge izdatke. Tittel je bil zaradi prestopka po § 262-I k. z. obsojen na 360 Din denarne kazni odnosno na 6 dni zapore, pogojno za 2 leti.

d Ukradene hranilne knjižice. Odvetnik g. dr. Vrtačnik v Ljubljani je prijavil policiji, da je v njegovo pisarno v Šelenburgovi ulici vložil neznan vlomilec ter iz predačev odnesel približno 100 Din gotovine in kakšnih 20 hranilnih knjižic, ki jih je dr. Vrtačnik hranil za druge.

d Uporaba prostovoljnih prispevkov za zaposlitev brezposelnih. Mestna občina ljubljanska zbira od minulega oktobra na razne načine prostovoljne prispevke za zaposlitev brezposelnih. Mnogo občanov je razumelo namen občine in tako je mogla občina izvršiti javno razgla-

teljica v p. — V Novem mestu je preminul podpregl. fin. kontrole v p. Marko Ulaga. — V Pungertu pri Stični je odšel v večnost Groznik Jožef, oče drž. pravdnika in Novem mestu. — V Murski Soboti je zapustila solzno dolino Ivana Dečman, ki so jo pokopali v Mariboru. — V št. Ilju pod Turjakom je preminul posestnik in trgovec Ferdinand Škof. — V Sp. Polskavi so djali v grob gostilničarja in posestnika Jakoba Kavčiča. — V Ljubljani so umrli: Marija dr. Zupančeva roj. Pleiweiss, vpokojenec tobačne tovarne Jakob Hvale, trgovec Janko Ham, vdova vpokojenca Fani Hvale, Marija Sekula, Anton Planinšek, Frančiška Ganoni roj. Ponikvar, posestnica Marija Ružar, Pavla Miklavc roj. Ločnikar, strojarski delovodja Franc Pavlič, 84-letna Ivana Demšar in Franje Gantar roj. Krmej. Daj jim, Gospod, večni mir!

NOVI GROBOVI

d Vi, ki zaklade zbirate... prah boste tudi vlt v Polhovem gradu je mirno v Gospodu zaspala 95-letna Lujiza Urbančič roj. Altmann, vdova pokojnega pesnika dr. Leona Tomana. — V Dubrovniku je umrl kapetan v p. Franjo Srabotnjak. — Na Pobrežju v Mariboru so pokopali učitelja Frana Laha. — V Orelovljah je zapustil solzno dolino gostilničar Fr. Fende. — Na Betajnovi pri Vrhniki je umrl posestnik Miha Šušteršič. — V Celju so djali v grob dr. Frca Bačiča. — Na Čušperku je zaspala v Gospodu Ulrika Laschau, sestra dvornega svetnika v p. — V Lanskrournu v Češkoslovaški so pokopali industrijalca Karla Thoma. — V Stožicah pri Ljubljani je umrla Ivana Mayer, uč-

ženi sklep, da bo z nabranim denarjem zaposlila brezposelne delavce. Prvo delo, ki ga je občina pričela izvrševati na račun prostovoljne socialne davščine, je bil kanal v Aleševčevi ulici, ki bo osušil tamošnjo okolico. Doslej so brezposelni napravili že 360 m kanala in prejeli na plačah 54.000 Din. Poleg tega je mestna občina pred kratkim zaposlila večje število brezposelnih pri gradnji kanala v Hranilniški ulici za Bežigradom. Ti dve kanalizacijski deli sta obče koristni in važni ter bi iz rednega proračuna še dolgo ne bili izvršeni. Okrog 70 delavcev je poslala mestna občina na Mali Graben, kjer delajo zemeljske prekope. V kratkem bo pričela delati tudi dovozno pot h Gruberjevemu prekopu v Štepanji vasi za gasilce. Vsa ta dela se izvršujejo z dohodki prostovoljnih socialnih davčev naših občanov. Zaposlenih je na dan približno po 300 delavcev. S tem je pomagano velikemu številu brezposelnih in more se trditi, da je v najtežjih zimskih mesecih bila večina brezposelnih družinskih očetov zaposlena.

d Narobe »kanigalileja«. V neki vasi na Dolenjskem životari v skromnih razmerah gostilničar, ki mora skrbeti za številno družino, tako da tolče pravo siromaštvo vsa gostilničarjeva družina. Zadnje čase je začel premišljevati, kako bi prišel do cenejšega vina, da bi več zaslužil. Pa jo je hitro stuhljal na ta način, da je že večkrat kupil pri vinskem trg. manjše količine vina, za katero pa je »pozabil« plačati banovinsko in občinsko trošarino. Seveda so ga zato pošteno vzeli na piko finančni stražniki. Plačati mora precejšen znesek kazni, ker se taki prestopki smatrajo kot tihotapstvo. Nekega dne so finančni stražniki zvedeli, da je gostilničar kupil pri vinskem trgovcu 125 l vina v dveh sodčkih, ne da bi to vino prijavil ali plačal banovinsko in občinsko trošarino, ki bi znašala le 187.50 Din. Finančni stražnik se je takoj napotil k gostilničarju in napravil z njim najprej zapisnik, nato pa je zaplenil oba sodčka vina, ki sta bila skrita v drvarnici. Lepo in dobro zapечатena sodčka so nato odpeljali na sedež finančne straže, kjer so ju začasno shranili v neki kleti. Razpisali so javno dražbo tega vina. Dan pred dražbo pa so vzeli iz vsakega sodčka po pol litra vina, da bi se prepričali, kakšno je. Pa glej šmenta. Iz soda je pritekla namesto dobrega vinčka — čista voda. Jasno je, da je

dražba odpadla. Gostilničar pa grozi s tožbo, češ da je bilo v sodčkih, ko sta bila zaplenjena in zapечатena, pristno vino, ne pa voda. Kako se je potem vino spremenilo v vodo, je pa uganka, ki jo pa bo oblast kmalu rešila in dognala pravi potek spreminjanja vina v vodo.

d Da bi za seboj zabrisali sled. V Bjelini v Dalmaciji so našli pastirji na drobne kosce razsekano človeško telo. Končno so le spoznali v mrtvecu občinskega lovskega čuvaja. Mislijo, da so ga ubili in na nečloveški način razmesarili ljudje, ki so skrivaj kradli drva in les. Čuvaj jih je moral zalotiti, pa so ga ubili, da bi za seboj zabrisali vsako sled.

d Nove vrele kisle vode so odkrili. Naša štajerska domovina je zelo bogata na raznih slatinah in mineralnih vodah, ki prihajajo na dan iz vulkanskih tal. Večkrat so taki mineralni vreli že leta in leta poznani v ožji okolici, dokler se ne najde podjeten človek, ki jih začne izkoriščati. Také vrele imajo tudi v bližini Loč pri Zbelovem. V smeri proti Zbelovem, kakih 15 minut od železniške proge Poljčane-Konjice, sta dva izvirka, ki prihajata na dan na vsaki strani podolgestega, z gozdom obraščene hriba. En izvirček je na močvirnatem travniku posestnika Ferdinanda Hribernika, drugi pa na drugi strani hriba na posestvu Jožefa Bukovšeka. Za te vrele so dosedaj vedeli prav za prav samo pastirji. Voda je namreč precej slana ter jo živina slastno pije. Nedavno je posestnik Hribernik čistil ta studenec, pa je naletel v globini poldruega metra na preperel hrastov obod z lesenimi obroči. Najdba dokazuje, da so bili vreli nekdanj bolj znani in čistani ter so jih stari ljudje primerneje izrabljali. Higijenski zavod v Ljubljani je že napravil sestavni pregled te vode ter ugotovil, da vsebuje mnogo dragocenih in zdravih rudnin. Slan okus vode dokazuje, da teče žila skozi sklade soli, poleg te pa ima voda zlasti mnogo joda. Morda se bo našel podjeten človek, ki bo začel vrele izkoriščati.

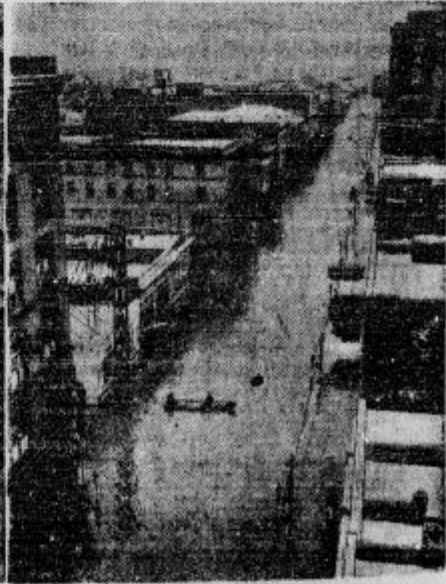
d Uspešen lov na merjasce. V ogromnih gozdnih krajih občine Kozje, ki jih ima v namenu zagrebški odvetnik dr. Šmid, je bil ono nedeljo velik pogon na divje svinje, ki so se lani zelo razmnožile po gozdovih na Kozjem, okrog Planine in sosednih naseljih. Pogona se

Pust je čas norosti. Ponekod ga praznujejo posebno slovesno. Na naši sliki vidimo pustno parado gasilcev v Nizzi.

je udeležilo veliko lovcev iz Ljubljane, Zagreba in drugih krajev, pa tudi nekaj dobrih strelcev iz Maribora. Sreča je bila Mariborčanom posebno naklonjena. G. Gustinčič je ubil z dvema dobro merjenima streloma 185 kg težkega mrjasca, znani strelac in državni strelski prvak g. Vukmanič pa je ustrelil 158 kg težkega mrjasca. Bila sta to edina, ki sta na lovu padla, dasi je prišlo pred cevi še več prašičev. Ustreljena mrjasca sta izredno močno raščena, kar se vidi zlasti na mogočnih čekanih.

d Pasja kuga. V dveh občinah pri Varaždinu se že več dni širi neka bolezen med psi in je le redke gospodar, kateremu ne bi poginil pes. V nekaj dneh je poginilo nad 80 psov. Bolezen se pojavlja z veliko vročino in kašljanjem, po dveh dnevih pa pes pogine. Ko so kmetje spoznali nevarnost, so dali pse cepiti, kar je pomagalo.

V Ameriki so cele pokrajine pod vodo. Naši sliki kažeta reševanje ljudi, ki so zbežali na strehe in po pogled na poplavljenno mesto, kjer stoji voda metre visoko.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Organizacijsko delo inž. Košutiča. Kakor poročajo hrvatski listi, bo inž. Košutič, predsednik bivše Hrv. seljačke stranke v vseh področjih hrvatskega narodnega gibanja prevzel mesto namestnika dr. Mačka. V tem svojstvu bo dajal navodila, nadzoroval in vodil delovanje političnih in kulturnih organizacij, ki se k temu gibanju prištevajo. Splošno prevladuje pričakovanje, da bo inž. Košutič zanesel v hrvatske vrste novega duha, zlasti da bo delal za skladno sodelovanje vseh stanov in vsemu gibanju dal značaj širšega obzorja, ki si ga je pridobil v inozemstvu.

d Odmev občinskih volitev. Bivšega župana v Popincih je obsodilo sodišče v Mitrovici na 8 let ječe, ker je ubil svojega sovaščana. Zgodilo se je namreč tole: V vasi so se pripravljali na nove občinske volitve. Strankarske strasti so se razvzele, obenem pa tudi sovraštvo. Dva dni pred volitvami sta se srečali dve nasprotni si agitatorski skupini, katerih eno je vodil bivši župan Banovac, drugo pa knež Jurišič. Bila je noč, spor se je razvnel, da so padli strelji. Bivši župan je ubil svojega nasprotnika.

d Predlogi poslanca dr. Šemrova. Pri pretisu proračuna poštnega ministrstva je govoril tudi poslanec dr. Šemrov. Med drugim je dejal, da je nujno potreben kredit 284.000 Din za doživitev najpotrebnejših popravil na pošti v Ljubljani. Minister je dr. Šemrova prekinil z besedami: »Če res ni potreben večji znesek, ta predlog sprejemem.« Dr. Šemrov se je ministru zahvalil in omenil, da ni potrebna popravila samo pošta v Ljubljani, pač pa nič manj pošta v Kranju in Celju. Celjska pošta nima niti avtomatske telefonske centrale. Šemrov je nadalje poudarjal, da je vprašanje zase pomanjkanje osebja na poštnem ravnanstvu v Ljubljani. Uslužbenici so navadno čezurno zaposleni in ne dobijo niti letnega dopusta. Da se razmere zboljšajo, je potrebno vsaj 40 uradniških pripravnikov in 35 zvanličnikov. Na ta predlog je poštni minister dejal, da bo z novim proračunom ustanovljenih več novih mest v ljubljanskem ravnanstvu. Dr. Šemrov je predložil, da se čl. 66 uredbe o organizaciji poštnega ministrstva z dne 27. VIII. 1935 doda še dostavek: Zvanličnice in služiteljice, ki so na dan, ko je sklopla ta uredba v veljavo, vstopile v pošto službo ter izpolnjujevale vse pogoje, lahko po-

Za mesto nar. poslanca sta kupčevala

Pred okrožnim sodiščem v Šibeniku teče zanimiva pravda, ki meče kaj čudno luč na našo demokracijo. Gre namreč za poslanski mandat, ki ga je kandidat pred volitvami že dal nekako v najem, po volitvah pa si ga je pridržal.

Pred volitvami 5. maja 1935 je Peter Stojšaljevič, prota iz vasi Otišič v sinjskem okraju, pisal inž. Goluboviču v Belgradu, da dosedanjí poslanec sinjskega okraja ni več tako priljubljen in da bo pri bližajočih se volitvah najbrž izvoljen za poslanca on sam, kar so parohijani že ponovno javno povedali. Ker pa je kraj reven in mu je treba veliko pomagati, bi bilo zelo dobro, ako bi bil njegov poslanec kaka v Belgradu znana osebnost, ki ima zveze in dostop do vplivnih krogov. Ker pa v Belgradu ni takih ljudi, ki bi bili obenem znani in priljubljeni tudi v sinjskem okraju, bi za te volitve napravili tako: Najprej bi kandidiral on, prota Stojšaljevič, ko bi bil zaradi svoje priljubljenosti vsekakor izvoljen. Njegov namestnik bi bil pa on, inž. Golubovič iz Belgrada. Kakor hitro pa bi bile volitve končane bi pa odstopil svoje mesto med poslanci svojemu namestniku. Zato bi moral pa vse stroške za volitve, ki bi znašali okrog 30.000 din, prevzeti inž. Golubič, njemu pa izplačati

na roke 5000 din. Inž. Golubovič je kupčijo res sprejel in tri mesece neumorno in požrvalno vodil volivno borbo in zato potrošil 42.970 din. Prota Stojšaljevič je bil res izvoljen za poslanca in je poslanec tudi ostal. Nič več se ni spomnil svojega namestnika, da bi mu odstopil čast in »delo« in — dnevnice. Čas je potekal, z vsakim dnem je doba poslanskega mandata krajša in inž. Golubovič je proto in poslanca Stojšaljeviča tožil zaradi goljufije in od njega zahteval povrnitev vseh volilnih stroškov, to je 42.970 din. Tožbi je priložil tudi vse dopise in pisma in natančen račun iz katerega je najbolj razvidno, kakšni stroški so z volitvami. Naštete so vse črne kave, vse cigarete, vsako šilce žganja, ki ga je spil Joča, Pera ali Marko.... V posebni postavki so naštetí stroški »za širjenje splošne priljubljenosti«.

Tožba je bila najprej vložena pri okr. sodišču v Vrlici, pa so se spisi na nepojasnjen način izgubili. Šele ko so zaradi nekkih drugih nerednosti začeli preiskovati pisarno delovodje odtodnega sodišča, so zopet prišli na dan in so bili odposlani okrožnemu sodišču v Šibenik. Državni pravnik je prota in poslanca Stojšaljeviča obtožil goljufije poleg zahteve na povrnitev 42.970 din.

stanejo uradnice ali uradniške pripravnice, brez ozira na predpis čl. 36 te uredbe. Minister je ta dodatek sprejel.

d Perčec ubit? Tržaški časopis »Piccolo« poroča z Dunaja, da je bil tam v nekem nočnem zabavalšču ubit znani Gustav Perčec, ki je bil zaradi napada na pokojnega kralja Aleksandra obsojen na smrt.

d Ker prej ni bilo reda. Neki dolžnik je bil pozvan k blagajni ljubljanskih Mestnih podjetij zaradi poravnave starega računa. Namesto da bi plačal, pa se je možakar razkorčel in začel: Klerikalci so nesramni, da izterjajo dolgove, pod prejšnjim režimom ne niso terjali, bom si že zapomnil itd. — Takih slučajev se je pripetilo že nekaj, zato pa je bilo gospodarstvo poprej tako, da so imela MP v juliju 1935 okrog 3 milijone 900.000 leizterjanih dolgov...

d Povest o najznejem ovadahu. Na 6 mesecev strogega zopora je sodišče v Karlovcu ob-

sodilo ovaduha Milorada Dabiča, ki je karlovški policiji prijavil, da je skupina dvanajst železničarjev pela pesem protidržavnega značaja. Prijava je romala na sodišče, ki je vseh dvanajst železničarjev obtožilo. Železničarji so imeli v neki gostilni svoje zborovanje in baje pri tej priliki peli protidržavne pesmi. Po zaslišanju pa se je pokazalo, da vse skupaj ni bilo nič res in da si je Dabič vse izmislil. Stvar se je zasukala tako, da je sedel na zatožni klopi ovaditelj. Preiskava je pokazala, da je mož zaobrnil smisel pesmi in ji sam dodal take besede, po katerih bi se zdelo, da je protidržavna. Dobil je od sodišča kazen, kakor jo je bil zaslužil.

d Pozor pred rdečimi agenti. Kakor v drugih krajih, so se tudi na Notranjskem, posebno tam okrog Blok, pojavili neznaní agentje, ki vabijo fante, naj se pripravijo za delo v Franciji. Obetajo jim baje bajne zaslužke, ne povedo pa, kam bodo ti fantje po nekolicimesečnem bivanju v Franciji šli. Ljudje seveda govoricam nasedajo in se res prijavljajo, saj ne vedo, za kaj gre. Opominjamo, naj bo vsak previden in naj nikar ne zaupa rdečim agentom. — Druge silijo. Glavni levičarski agitatorji v mestu in na deželi pa ne krenejo za nobeno ceno špankskim sodrugom na pomoč.

NESREČE

d Veliko škodo je te dni napravil požar na telničnem oddelku ljubljanskega vseučilišča.

d Stanovanjsko z gospodarskim poslojem vred je zgorelo Ferdinandu Justineku v Zg. Bistrici pri Mariboru.

d V objemu lokomotive. Na železniški progi Banja Luka—Dobričin je vlak povozil neznan beračico, ki je že več časa po okolici prosjačila. Sedela je na progi, v tem hipu pa je privozil vlak in jo povozil. Bila je tekoj mrtva. — 80-letni kmet Milan Gorkovič je šel iz gozda proti domu. Ko je šel čez železniško progo blizu postaje Mučna Rijeka, je pridrvel brzovlak in odbil starčka v jarek, kjer so ga pozneje kmetje našli nezavestnega. Odnegli so ga domov, kjer

Milijon dinarjev zaradi saharina

V borbi proti tihotapstvu, ki ima zlasti v Mariboru svoj center, so se začele carinske oblasti posluževati sodobnejših sredstev. — Opozorilo, ki ga je izdala uprava državnih monopolov o pobijanju tihotapstva, slede sedaj tudi dejstva, ki niso za tihotapce nič kaj prijetna. V Mariboru smo dobili nove oblasti-vene organe, tako zvane »carinske poverjenike«, ki so neke vrste tajni policisti, uslužbeni pri carinarh. Sicor se je carinska oblast že prej posluževala svojih zaupnikov, ki jih ima še sedaj v vseh krogih prebivalstva, tako, da nikoli prav ne veš, če prideš s kakim tujim nepoznanim človekom skupaj, pa mu recimo slučajno potrebeš z ognjem iz neznanega vžigalnika, če mož ni zaupnik finančnih oblasti ter te bo potem izdal. Vendar pa je šele sedaj s carinskimi poverjeniki započela energično borbo s tihotapskim podzemljem ter posebno vneto zatira tihotapstvo s saharinom. Tako so te dni razkrinkali celo

družino, ki je prenašala saharin iz Maribora v Zagreb. Pred nekaj dnevi so prijeli 17 letnega ključavničarskega vajenca Ferdinanda Hernarha. Fant je imel v nahrbtniku 11 in pol kilograma saharina. Izgovarjal se je, da mu ga je dal nepoznan gospod s prošnjo, da mu ga zanes v zagrebški vlak. Včeraj popoldne pa so zasačili pri tihotapstvu še očeta in mater omenjenega fanta. Oba sta bila prijeta na kolodvoru, tik preden sta vstopila v zagrebški brzovlak. Carinski poverjenik ju je pozval na carinarnico, kjer so našli pri Ferdinandu Hernaru star. zavoj za 18 kg, pri njegoví ženi Tereziji pa 2 kg saharina. Tudi ta sta se zagovarjala, da ju je najel nepoznan gospod, naj mu neseta pakete v vlak ter jih pustita v kupeju, kjer jih bo potem vzel. Seveda s takimi izgovori carinskih oblasti nista mogla pregovoriti. Kazen, ki bo zadela družino zaradi tihotapstva, bo izredno huda, ker bo znašala globa skoraj milijon dinarjev.

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Dne 6. februarja so pričeli Frankovi nacionalisti z velikim napadom na Madrid, pa tudi na Malago na južnem bojišču. Deževno vreme, ki je doslej zadrževalo operacije v večjem obsegu, se je izboljšalo.

Glavne borbe so zapadno od Madrida v smeri El Prada, kakor tudi južno od prestolnice na cesti, ki vodi iz Toleda v Madrid. Prav tako se vrše krvavi boji južno od prestolnice in severno od Arashuesa v dolini Harame. Že prvi dan so nacionalne čete zavzele zelo važne strategične točke.

Slaba prede komunistom tudi na južnem bojišču. Vladne čete menda že zapuščajo Malago. Nacionalistični oddelek je pod zaščito ladij v nedeljo zavzel Fuenhirolo. Topovi z bojnih ladij so rušili cesto, ki vodi ob obali k Malagi in tako zmeli z zemljo utrjene položaje komunistov. Nacionalisti so zaplenili veliko število rdečih in izredne količine vojnega materiala. Vse kaže, da je usoda Malage zapечатena in da bo to važno mesto, ko dobe čitatelji »Domoljuba« današnje številko v roke, že pod oblastjo Frankovih nacionalistov.

AVSTRIJA

s To in ono iz Korotana. V Strpni vasi pri Kazah so pokopali posestnika Martina Haha pd. Peska. — V Kazah je umrl upokojeni železničar Alojz Kost. — Hribarjevo družino v Klančah je zadelo strašna neureča. 12-letna hčerka Marija se je nahajala v šoli v St. Primožu. Od poti preuražena se je v odmoru postavila pred žolsko peč. Nenadoma začne njena obleka goreti, na glasen klic otrok prihitita nadučitelj in učiteljica, nadučitelj začne z odejo takoj gasiti s plamenom gorečo obleko na telesu nesrečne deklice. Revica je zadobila poškodbe na vsem telesu in je v bolnišnici podlegla poškodbam. — Letos bodo izdani novi v vrednosti 2 šilingov s sliko cesarice Elizabete. — V Šmartnu pri Celovcu so pokopali jezikoslovesca, naliratelja narodnih pesmi in univerz. profesorja dr. Primusa Lessiaka. — Na Čajni pod Dobračem je umrl znani posestnik Ulrich Hecher. — Na ledenem potu se je smrtno ponesrečil Simon Pukonig iz Škocijana — Znani pliberški gostilničar g. Stefan Breznik si je pri nesrečnem padcu zlomil nogo. — V Celovcu so prijeli vlomilca Janeza Črepnik iz Blata pri Pliberku. Preživljal se je vežjidel s tatvinami. — Pri sankanju se je ponesrečil 10-letni Jožef Kanduth na Brnci. — Pod Vetrovom pri Brnci se je pri sekanju lesa smrtno ponesrečil delavec Janez Wieltch. — Ono nedeljo je bilo na Dunaju samem nič manj ko 104 športnih nesreč. — V kraju Sach-

senburgu na zg. Koroškem spi 17-letna Ana Sodar že 14 dni. Sedaj so jo prepeljali na Dunaj. — V jezeh elektrarne Fale pri Mariboru so našli mrtvo truplo Alojzije Košutnik iz Rinkol pri Pliberku.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Pogajanja s domačimi Nemci. Ministrski predsednik Hodža je pozval v vladi sodelujoče nemške stranke, naj predložijo svoje manjšinske zahteve. Odposlanstvo s tremi nemškimi ministri na čelu mu je minulo sredo nato izročilo spomenico, v kateri so navedene nemške manjšinske težnje. Sedaj se bo z zahtevami Nemcev bavila vlada. Henlein, nacionalni vodja Nemcev v Čehoslovaški, in njegova stranka h pogajanjem nista vabljeni. Ker ima vlada interes na sodelovanju Nemcev v državi, je računati na ugoden potek pogajanj. Na drugi strani je dejstvo, da rešitev vprašanja trimilijonske nemške manjšine nikakor ni lahka.

ITALIJA

s Rasi se klanjajo. Te dni je sprejel Mussolini v posebno slovesni avdijenci 4 abesinske rase. Ras sejum je imel na Mussolinija poseben nagovor, v katerem mu je v imeu podložnih plemen obljubil zvestobo italijanskemu cesarju in vsem njegovim zastopnikom, od katerih pričakuje, da bodo vodili usode

je kmalu nato izdihnil. Nesreča se je zgodila, ker je bil starček močno gluhi in ni ališal ropotanje vlaka. — Prometni uradnik Milan Ninko je šel zjutraj v službo na tovorni kolodvor v Vinkovcih. Ko so šli pozneje železniški delavci na delo, so našli Ninko na progi vsega razmesarjenega. Sodijo, da ga je zagrebški osební vlak zgrabil za suktnjo in povlekel pod kolesa.

d Zalostna smrt ladijskega strojnika. Majhna trgovska ladja se je morala blizu Zemuna umakniti pred ledenimi gmadami, ki se vale na Donavi, in se umaknila v varena kot. Od vse ladijske posadke pa je na ladji ostal le Stjepan Matijević. Ko je nastala noč, je mož zakuril ogenj in sedel ob njem. Nepazljivo se je pomikal vedno bližje ognju, da ga je obližnil plamen. Naenkrat je bil ves v ognju, zlasti še, ker je na sebi nosil kot strojnik z oljem prepojeno obleko. Matijević je kot goreča plamenica skočil z ladje in stekel po zmrzjeni reki. Ker je bila že popolna noč, je žalostni prizor opazovalo mnogo ljudi. Toda nesrečnik je bil v takem plamenu, da se je, še preden je prišel do obrežja, na ledu onesaveščen zrušil. Ko so ga prepeljali v bolnišnico, je takoj zaradi težkih opeklin umrl.

d Namesto svatbenega veselja — žalost. V Oornjem Bukovcu pri Karlovcu so imeli svatbo, na katero so prišli gostje iz več vasi. Med njimi je bil tudi Mijo Cvetkovič iz Vrbitova, ki je od veselja streljal iz samokresa. Samokres pa je odpovedal. Ko je hotel Cvetkovič pogledati, kaj je, ni bil dovolj previden. Preiskoval je samokres, ki se je pa nenadoma sprožil in strel je zadel kmeta Franca Petrušiča ravno v čelo. Petrušič se je zgrudil mrtev na tla. Umevno, da je v hiši namesto svatbenega veselja zavladala globoka žalost.

d Nenadoma se je pojavila na tiru. Dne 1. februarja se je pripetila pri St. Vidu nad Ljubljano smrtna nesreča na železniškem prelazu, ki vodi čez železnico v bližini zavoda Sv. S. Anislava. Po tej poti je šla davi 65-letna vdova po železničarju Marjana Trojanškova, ki je prijemala akromno kronsko pokojnino ter je sem in tja morala tudi beračiti. Nameravala je obresti St. Vid, Vižmarje, Tacen in nato nadaljevati pot proti Ježici. Stanovala je v tako zvani Španovi jami v leseni kolibi blizu tovarne Štore. Trojanškova je prekoračila železniški tir v trenutku, ko je privozil železniški stroj, ki je bil poslan z Jesenic v Ljubljano. Tudi strojevodja ni mogel opaziti stare ženske, ki se je nenadoma pojavila na tiru. Stroj je žensko podrl ter jo butnil v stran. Neki deček je opozoril krojaškega mojstra g. Vrhovca, ki ima v bližini hišo, da leži smrtno nevarno ranjena ženska na tiru. Gosp. Vrhovec je šel pogledat, toda žensko je našel že mrtvo. Obvestil je o tem orožnike, ki so takoj nato prišli in odredili prevoz trupla v mrtvašnico. Uradna komisija je ugotovila, da je lokomotiva zlomila ženski hrbtnico ter ji razbila tudi več drugih kosti.

d Ko je šla zvonit. Kap jo je zadel, ko je šla zvonit za svojim ravnokar umrlim sosedom. To se je zgodilo v Kresniških poljanah (podružnica župnije Kresnice). Rozalija Upelj (po domače Kolibarica) vdova po tamošnjem cerkovniku je šla zvonit, ker je umrl njen sosed g. Skubic (vulgo Pres). Ko pa je prišla za vrh, jo je zadel kap in se je zgrudila mrtva na tla.

d S stola je padel in si zlomil hrbtnico 34-letni Marko Osker iz Maribora.

d Šele osni dan so ju spravili iz nevarnosti. Neprijetni so bili dnevi, ki sta jih preživela delavca Bernard Varga in Ludvik Kerekež na donavskem otoku. Delavca sta z brodom kre-

nila preko reke ter nanj spravila konja. Šla sta sekat les na otok. Zaradi vetra pa se je vrv odtrgala in brod je odjadral. Delavca sta bila k sreči že na otoku. Osem dni sta morala počakati na otoku, ker jima je led preprečil povratek. Šele osmi dan so ju vsa onemogla in sestradana spravili iz nevarnosti in stiske.

d Po nesreči je padla na ogenj. V Somboru so našli 80-letno staro Frančiško Tereka v zadnjih zdihljajih v njeni sobi, ki je bila polna dima. Starka je po nesreči padla na ogenj. Ker je bila zelo slaba, si ni mogla pomagati in se je tako živa pekla na ognju, dokler je niso našli sosedje. Starka je kmalu nato v strašnih bolečinah izdihnila.

d Ni kazala nobenega znaka življenja. V neki vasi blizu Varaždina je že delj časa bočehala neka 64-letna kmetica. Te dni, ko je ušla večerjo na mizo, se je nenadoma kakor od strele zadeta zgradila na tla. Kazala ni nobenega znaka življenja več. Domači so jo drgnili z jesihom,

pa so končno ugotovili, da je mrtva. Njeni zet pa tega ni verjel in je hitel po zdravniku. Domači so klicali za njim, da ni treba zdravnika za mrtvaka. Ko je prišel zdravnik, so ga domači zavrnil, češ da je mati že mrtva. Zet se je silno jezil, ker niso pustili zdravnika do njegove tašče. Ko se je pa vrnil domov, je tašča sedela v sobi in se pogovarjala z domačimi.

d Nenavaden vzrok smrti. V Petrovgradu se je dogodila težka, a nenavadna nesreča. Jovan Kenšav, upokojeni poštni uradnik, se je sprehajal ob reki Begi, ko mu je prišlo na misel, da bi si prižgal cigareto. Mož je bil nekoliko zamišljen in je vžigalico mesto k cigareti pritaknil k svoji kravati. Ker je vlekel precej močan veter, se je kravata takoj vnela in zažgala tudi gornjo obleko. Mož je bil v nekaj minutah v plamenih. Poniगत si ni znal sam, ko so pa prišli do njega drugi ljudje, je bilo že prepozna. Mož se je bil že tako opek, da je kmalu po prevozu v bolnišnico umrl.

Abesinije naprej po poti napredka. Ras Sejum se je globoko poklonil »vsemogočni Italiji, ki je postala sedaj nekoliko tudi naša mati,« ter šestital italijanskim vojskovodjem nad sijajno zmago, ki je »odprla pot napredku med naše abesinsko ljudstvo«. Abesinija je sedaj popolnoma italijanska, ne samo vsled vojaške naslede, ampak vsled duhovnega zavojevanja, ki ga je modrost italijanskih državnikov v tako kratkem času izvedla. »Duce, verujte v korenost naših čustev do Italije in prisegano vam, da lahko v vsakem primeru računate na neko popolno udanost in zvestobo.« Na ta nagovor rasa Sejuma je Mussolini kratko odgovoril, da bo vladal v Abesiniji rimski zakon, da bo njegova oblast sicer močna, toda pravična in človeška in da bo Abesinija s pomočjo fašizma kmalu dvignjena na višjo raven življenjskih pogojev.

NEMCIJA

s Pred koncem verskih šol. Nemška vlada je predpisala takomenovane »volitve za staršev, v katerih se morajo starši pisмено izjaviti, če želijo, da njihovi otroci zahajajo še nadalje v verske šole, ali če želijo, da zahajajo v državne mešane šole. Do sedaj se je nekaj mest že izjavilo in je uspeh »glasovane« takšen, da se je 90 odstotkov staršev izjavilo proti verskim šolam iz razlogov, ki jih v Nemčiji danes ni težko razumeti. Državna oblast je iz tega dejstva takoj sklepala, da sme odpraviti večinoma vse obstoječe katoliške šole. Odslovljenih je bilo že okrog 660 katoliških učiteljev, redovnikov in redovnic, ki so poučevali v verskih šolah. Nemška vlada bo »glasovanje« nadaljevala in pod primernim pritiskom od zgoraj dosegla takšne uspehe, da bo mogla v najkrajšem času, navzle konkordata, zapreti vse verske šole in nemški mla-

dini odvzeti vsako možnost, da bi se poučevala na osnovi krščanskega svetovnega nazora, marveč samo v duhu nemškega plemena in drugih naukov narodnega socializma.

FRANCIJA

s C vojni sposobnosti Francije je imel francoski vojni minister Daladier v parlamentu velik govor. Poleg drugih že storjenih ukrepov za povečanje bojne sposobnosti bo izdala Francija za oboroževanje še 19 milijard frankov. Hrbtenica francoske obrambe je trdnjavski pas Maginot, ki sega od Dunquerque-a pa do Basla. Vojna industrija je s 4-letnim naporom usposobljena, da odlično izdeluje potrebno orožje in municijo. Francija ima že več težkih motoriziranih divizij, a sedaj dobiva tudi lahke motorizirane divizije. Vojni minister je pozval oficirje, da nikdar ne dopuste nobene politike v vojski in zato je tudi on prepovedal komunistični list »L'Humanité«, ker je hujskal proti oficirjem. Francoska vojska, ki izpolnjuje samo svojo dolžnost do domovine, je najmočnejše jamstvo za notranji in zunanji mir.

AMERIKA

s Drobšč. V Clevelandu bodo imeli ameriški Slovenci letos meseca julija veliko slovesnost. To bo velik Baragov dan, ki bi se bil moral vršiti že lansko leto, pa je zaradi neugodnega vremena moral izostati. Kakor že sedaj kažejo vse priprave, bo slavnost res nekaj posebnega in se je bodo udeležili tudi številni Slovenci iz precej oddaljenih krajev. — Ameriške Slovence je pred kratkim težko pretresla vest, da so izgubili enega najboljših svojih duhovnikov, Matijo Bilbana. Bil je nekaj časa bolan v bolnišnici v Duluthu. Pokojni:

je bil rojen v Zapužah na Gorenjskem l. 1863. Študiral je najprej v Ljubljani, nato pa je svoje študije nadaljeval v Ameriki, kjer je pozneje ves čas bival. Njegovo življenje tvori takorekoč kos zgodovine slovenskih priseljencev v Minnesoti

DROBNE NOVICE

23 italijanskih vojakov je zasul plaz v dolini Maile.

Pri volitvah v albanski parlament so zmagali kandidati albanske vlade.

Tri tisoč je zasul veliki plaz v Romuniji. Na pol milijarde dolarjev cenijo škodo zaradi zadnje ameriške povodnji.

Zvezo malih držav (Danske, Švedske, Norveške, Holandije, Belgije in Finske) hoče ustanoviti švedski kralj Gustav.

150 milijonov šilingov posojila za gradnjo novih cest razpiše avstrijska vlada.

2500 smrtnih žrtev je zahtevala gripa v dveh tednih v Angliji.

19 milijard frankov za oboroževanje Francije predvideva novi francoski obrambni načrt.

46 skladišč koruze in pšenice je zgorelo na romunski železniški postaji Todireni.

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremite denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkvalitetnejše.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. BELGIJA: No 2064-65 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-94 Paris. HOLANDIJA: No 1453-64 Rotterdam. LUKSEMBURG: No 1967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznica

RAZNO

Motor s dvema mušji na silama. - Moskovski študent Jurij Jureniv je izdelal motor, ki ni večji od mešarske muhe in tehta 37 stotink grama. Motor je sestavljen iz 31 delcev, gonil pa ga štirivoltovna baterijska žepna svetilka. Vodilni kosil so iz premešani, čica meri v premeru samo pet stotink nanometra. Graditelj je nazval svojo igračko motor z dvema mušjima silama.

Anglija, dečela starcev. Anglija ima sedaj kakih 43 milijonov prebivalcev. Kakor na podlagi številnih dokazanj statistiki, se to število ne bo vzdržalo. Število rojstev na Angliji bo vedno bolj pada. Za leta 1941 bo na Angliji precej manj ljudi, kakor jih je bilo leta 1931. Če pojde nazadovanje tako naprej, bo leta 1941 na angleških otokih živelo dva in pol milijona ljudi manj. To nazadovanje bi življenjsko krepak narod mogoč peč premagati. Toda dokazano je, da bo nazadovanje od leta 1941 naprej šlo mnogo bolj naprej. Statistiki so izračunali, da bo Velika Britanija leta 1976 imela samo je 33 milijonov Angležev. Nevarnost za nadaljni

W. Hauff - I. O.:

Pravljice

To, o gospod je zgodba o Abnerju, ki ni ničesar videl.

Ko je suženj končal in je bilo zopet v dvorani tiho, je spomnil mladi pisar starca, da so pretrgali nit svojega razgovora, in ga je prosil, naj jim razloži, kaj prav za prav dela pravljico tako zelo mikavno.

»To vam zdaj razložim,« je odvrnil starec; »človeški duh je še lažji in gibkejši kakor voda, ki se prilagodi vsem oblikam in prodre polagoma tudi v najgostejše predmete. Lahke je in prost kakor zrak in postaja kakor le-ta tem lažji in čistejši, čim više se dviga nad zemljo. Zato je v vsakem človeku nagon, da bi se dvignil kvišku nad vsakdanjost in se v višjih prostorih gibal lažje in svobodneje, četudi le v sanjah. Vi sami, moj mladi prijatelj, ste rekli: 'Zivel smo v onih povestih, mislili in čutili smo z onimi ljudmi,' in odtod izvira tista mikavnost, ki jo imajo za vas. S tem, da ste poslušali povesti sužnjeve, ki so bile samo peanitive, ki jih je nekdo iznašel nekdo drugi, ste vi sami tudi obenem pesnili. Niste ostali pri predmetih vaše okolice, pri svojih navadnih mislih, ne, vse ste obenem doživljali, vi sami ste bili, ki se mu je pripetila ta ali ona čudovitost, tako zelo vas je zanimal mož, o katerem se vam je pripovedovalo. Tako se je dvigal vaš duh ob niti take povesti nad sedanjost, ki se vam ni zdela tako lepa, tako privlačna; tako se je gibal vaš duh v tujih, višjih prostorih prosteje in bolj neovirano, pravljica vam je postala resničnost, ali če hočete rajši, resničnost vam je postala pravljica, ker je vaše dejanje in nehanje živele v pravljici.«

»Popolnoma vas ne razumem,« je odvrnil mladi trgovec, »a imate prav, ko ste rekli, da smo mi v pravljici živeli ali pravljica v nas. O, prav dobro se še spominjam na oni lepi čas! Kadar smo imeli dovolj prostega časa, smo sanjali z odprtimi očmi; predstavljali smo si, da smo vrženi na puste, negostoljubne otoke; posvetovali smo se, kaj bi počeli, da bi si življenje ohranili in često smo si v gostem vrbru zgradili kočice, malovredni sadeži so nam bili skromen oted, čeprav bi bili imeli lahko sto korakov odtod doma najboljšo jedi; bili so celo časi, ko smo čakali, da se nam prikaže dobrotna vila ali čudovit prtilikavec, ki bi k nam stopila in rekla: 'Zemlja se takoj odpre, kar izvolite stopiti dol v mojo palačo iz gorskega kristala in naj vam bo všeč, kar vam postavijo na mizo moji služabniki, morske mačke.«

Mladi ljudje so se smejali, vendar so svojemu prijatelju pritrdili, da je resnico govoril. »Se zdaj,« je nadaljeval drugi, »še zdaj se me polašča sem ter tja ta čar; ne bi se na primer malo jezil spričo neumne bajke, če bi moj brat planil skozi vrata k meni in dejal: 'Ali že veš, kakšna nesreča je zadela našega soseda, debelega peka? Sprj se je z nekim čarovnikom in ta ga je, da bi se nad njim maščeval, spremenil v medveča, in zdaj leži v svoji sobi in grozovito tulj'; jezil bi se in ga ozmerjal za lažniveca. Toda kako drugače bi se glasilo, če bi se pripovedovalo, da je debeli sosed odšel na dolgo pot v daljno, neznano deželo, da je tam padel nekemu čarovniku v roke, ki ga je spremenil v medveda. Živel bi se polagoma v zgodbo, bi z debelim sosedom potoval, doživel čudovite reči in me ne bi posebno presenetilo, če bi bil potisnjen v živalsko kožo in bi moral po vseh štirih hoditi.«

PO DOMOVINI

Nova postaja na Otočah

Na gorenski progi je med Kranjem in Jesenicami prav gotovo na Otočah največ potniškega prometa. Največji dotok tujcev prihaja na Brezje. Brezje so priljubljene ne le kot največja slovenska Marijina božja pot, temveč tudi radi njihove izredno lepe naravne lege in prirodne lepote. Postajališče na Otočah je zlasti v nedeljah in praznikih ves dan v napornem prometu. Ves promet opravlja navadno ena sama oseba. Vsako leto se slišijo številne pritožbe romarjev in izletnikov, da postajališče na Otočah nikakor ni primerno za tolikšen tujski promet. Ko se je gradila gorenska železnica, ni nihče mislil, da se bo v tem kraju tako razvil potniški promet. Na Otočah do l. 1914 tu ni bilo nikakega postajališkega poslojpa. Nasproti gostilne Markelj je stala majhna lesena lopa, da se je ob slabem vremenu moglo vanjo zateči 10—15 potnikov. Železniške karte so se delile kar skozi okno čuvajnice. Vojna uprava je med vojno postajališče razširila v dvotinno in napravila novo postajališko poslojpo kakih 300 m višje proti Radovljici. Vendar danes to poslojpo ne odgovarja tujskemu prometu. Pa tudi prostor, kjer stoji sedanje postajališče, ni prav nič prikladen za potnike.

Prav tako so tudi večkrat popolnino izrazili željo, da bi se postajališče Otoče preimenovalo v Otoče-Brezje. Večkrat so že prosili, naj se postajališče prenese na prvotno ugodnejše mesto. Prejšnja leta nismo mogli ničesar doseči.

Znano pa je, da železniška uprava sama ne gradi novih kolodvorskih zgradb, marveč jih že zgrajene sprejme v oskrbo. Če je torej potrebuje na kaki postaji novo kolodvorsko poslojpo, ga morajo postaviti zainteresirane sami. Ta naloga čaka sedaj tudi interese otoške postaje. Ali kdo naj to breme prevzame?

Postajališče na Otočah se nahaja na križišču štirih občin: Ovišje, Kropa, Kamna gorca in Mošnje. Na pobudo nekaterih interesentov in prijateljev tujkega prometa na Gorenskem je to nalogo prevzelo Tujakoprometno društvo

na Brezjah. Društvo samo nima sredstev, da bi preneslo in na novo zgradilo postajo na Otočah, ki bi se s tem tudi preimenovala v Otoče-Brezje, nadelo si je le nalogo, da vsa stvar organizira.

Za to zadevo se je predvsem toplo zavzel g. banski svetnik in domačin Jernej Halber, župnik v Starem trgu pri Ložu. Tehnični oddelek pri železniški direkciji v Ljubljani nam gre zelo na roko. Izdal je že vsa tozadevna dovoljenja, preskrbel nam gradbene načrte in izdelal proračun.

Novo poslojpo bo stalo na prvotnem mestu, nasproti gostilne Markelj. V načrtu je enonadstropna zgradba. Na levo bo še prizidana 20 m dolga veranda za 500 oseb, kjer se bodo lahko romarji in izletniki okrepčali z jedili, ki so jim prinesli s seboj. Postajališče bo tudi opremljeno z električno razsvetljavo, pitno vodo in stranišči. Vse prostor okrog poslojpa bo lepo izravnani, okrašen z nasadi, prirejeni tako, da bo dostojno služil veljkemu potniškemu prometu, dočim smo dosedaj morali hoditi s ceste na postajo po neurejeni poljski poti.

Skupni stroški za vsa dela so predvideni na približno 300.000 dinarjev. Nekatera dela bodo seveda opravili interesenti z Otoč, Ljubna in Brezlj s kulukom. Dosedaj so navozili že pesek, les, ki so ga v ta namen nekateri darovali. V kratkem bomo pričeli voziti opoko in cement; le denarja še ni, da bi mogli sproti kriti stroške. Tujakoprometno društvo na Brezjah se je že obrnilo s prošnjami na vse strani, naj naše delo z izdatnimi denarnimi sredstvi podpre. Če bodo vsi ti vpoštevali naše skupne težnje, bo že to jesen stavba vsaj v surovem stanju dograjena in izročena prometu.

Iz raznih krajev

Črni vrh nad Polhovim gradcem. V petek smo pokopali gospodarja Matijo Lomovca s Črnega vrha. Bil je odločen naš mož, ki si je s svojimi trudom ustanovil lep dom. S tkalstvom in sidratvom se je seznanil že v svoji mladosti. Sibirien in varčen je učil tako tudi svoje otroke. Naročnik

»Domoljuba« je bil več kot 20 let in ga je bal rad še v svoji bolezni. Po smrti svoje soproge je podvojil svoje moči in tako lepo odgojil otroke, ki jih je žalujejo zapustil. Ena hči je poročena, dve sta doma in ena v službi. Vse preveča pravi krščanski duh in mišljenje. Pač lep spomenik za očeta, kateremu so bili otroci tako vdani in poslušni. Naj bo sedaj za vsa svoja dobra dela plačan pri Vsemogočnem!

Zalag pri Komendni. Diamantno poroko sta praznovala v nedeljo, dne 30. januarja Janez in Jera Brezgar, roj. Kuč iz Zaloga pri Komendni.

Ceprav nosita vsak po 86 križev na ramah, sta oba še mladeničsko zdrava in čila tako, da kar sama gospodarita na svojem obširnem posestvu. Zakoncema, ki ju vsi poznajo po zglednem in vernem življenju, želi uredništvu in prijatelji prav iz srca, da ju srečamo še pri železni poroki.

Horjul. Po enoletnem bolehanju je umrla Frančiška Zdešar, roj. Loufar, iz ugledne in znane Loufarjeve rodbine v Horjulu. Zaprta mož in devet nepreskrbljenih otrok v starosti od 1—15 let, na rojstnem domu pa mater, brata in dve sestri. Pokojna se je v dekliških letih marijavo udeleževala kol cerkvena pevka in kot članica Prosvetnega društva, kjer je sodelovala tudi s društvenem odru. Težko prizadetima družinoma naše iskreno sočasje. Tebi pa, draga slovenska mati, bodi mila sodba pred večnim sodnikom, ki si tako iskreno vanj verovala in upala.

St. Ožbalt. Naša župnija je ena nujnejših v škofiji. Naše časopise je močno razširjeno med župljani. V fari je 50 družin, ki dobivajo 27 De-

»In vendar,« je dejal stavec, »je še neka prav zabavna vrsta pripovedovanja, kjer ni ne vil ne čarovnikov ne kristalnega gradu ne genijev, ki donša jo čudovite jedi, ne ptičja roha ne čarobnega konja: neka druga vrsta kakor ta, ki se navadno praviljica imenuje.«

»Kako to mislite? Izrazite se razločneje, kaj menite. Neka druga vrsta kakor praviljica?« so dejali mladeniči.

»Mislim, da je treba razlikovati med praviljico in povestmi, ki se v navadnem življenju imenujejo zgodbe. Če vam rečem, da vam bom pripovedoval praviljico, boste že vnaprej pripravljeni na dogodek, ki se odcepi od navadnega toka življenja in se giblje na ozemlju, ki ni več popolnoma zemeljskega značaja. Ali da se jasneje izrazim, pri praviljici se lahko zanesete na to, da se bodo pojavila drugačna bitja kakor zgolj umrljivi ljudje; v usodo osebe, o kateri pripoveduje praviljica, posegajo tuje sile, kakor vile in čarovniki, geniji in knezi duhov; vsa povest zabodiva nenavadno, čudovito obliko in je z njo približno tako kakor s tkaninami naših preprog ali mnogimi slikarjimi naših najboljših mojstrov, ki jih Franki imenujejo arabeske. Pravemu muslimanu je prepovedano, da bi človeka, stvar Alahovo, zopet ustvarjali z barvani in slikarjimi, ker bi grešil; zato se vidijo na onih tkaninah čudovito zapletena drevesa in vejice s človeškimi glavami, ljudi, ki se skončavajo v ribo ali grm, skratka, podoba, ki spominjajo na vsakdanje življenje in se vendar nenavadno; saj me razumete?«

»Mislim, da sem uganil vaše mnenje,« je dejal pisar, »toda nadaljujte.«

»Take vrste je torej praviljica, bajna, nenavadno

presenetljiva; ker je navadnemu življenju tuja, se preloži pogosto v tuje dežele ali daljne davno pretekle čase. Vsaka dežela, vsako ljudstvo ima take praviljice, Turki in Perzijanci, Kitajci in Mongolci; celo v frankovski deželi jih je mnogo, vsaj pripovedoval mi je o tem nekoč učen gaur; vendar niso tako lepe kot naše, kajti namesto lepih vil, ki prebivajo v krasnih palačah, imajo ženske, ki znajo čarati — imenujejo jih čaravnice — zavratno grdo ljudstvo, ki prebiva v zanikarnih kočah in namesto, da bi se peljale skozi čisti zrak v vozu iz školjk, ki bi ga vlekli krilati Levi, jahajo na metli skozi meglo. Imajo tudi gnome in zemeljske duhove, to so najhiti, grbasti možički, ki na različne načine ljudi strašijo. To so torej praviljice; popolnoma drugače pa je s povestmi, ki se vohče zgodbe imenujejo. Te ostajajo redoma na zemlji, se vrše v navadnem življenju in čudovito pri njih je večinoma le, kako se zapletajo doživljaji kakega človeka, ki ne po čaru, zakletvi ali delovanju vil kakor v praviljici, ampak iz svoje lastne moči ali po posebnem naključju okoliščin obogati ali obuboža, doseže srečo ali ga zadene nesreča.«

»Resnično!« odvrne eden mladih ljudi. »Take čiste zgodbe se nahajajo tudi v prekrasnih povestih Šeherezade, ki se imenujejo »Tisočinena noč«. Večina doživljajev kralja Haruna Al Rašida in njegovega vezirja so te vrste. Preoblečena gresta ven in vidita ta ali oni prav poseben dogodek, ki se kesneje popolnoma naravno razreši.«

»In vendar boste morali priznati,« nadaljuje stavec, »da niso one zgodbe najslabši del »Tisočinene noči«. In vendar, kako različne so v svojih vzrokih, v svojem poteku, v vsem svojem bistvu od praviljice o princu Biribinkerju ali treh derviših z enim očesom ali o

zgodovinski razvoj Anglije pa ni samo v tem, da je stavec vedno več v primeri z mladino. Že v prihodnjih 50 letih se bo število žensk, ki so stare več kot 65 let, podvojilo. Zaradi tega bo razmerje za mladino vedno slabše.

Prihodnjost bo seveda pokazala, če se bodo vse te znanstvene ugotovitve res tudi uresničile.

Srečo je imel

Neki budimpeštanski taktar, po imenu Lajos Lukacs, je imel pred kratkim izredno srečo.

Lukacs je vršil svoje delo v neki kavarni, v kateri se shajajo sami umetniki, časniki in pisatelji. Moč je bil videl lepše dni, kajti pred leti je študiral umetnostno zgodovino in jezike, a je postal žrtve gospodarstvene krize. Nekega dne je prišel v kavarno gospod, ki mu je namignil brez besede, saj mu da neki inozemski list. Lukacs je menil, da med ne zna madžarski in ga je nagovoril najprvo italijanski, potem francoski, nemški in angleški. Govor je presenetliva čista njegova izgovorjava, porabil ga je k svojim mizi in se spustil z njim v pogovor. Med katerim mu je Lukacs razodel svoje kri-

moljubov, 8 Slovence, več izvodov Bogoljuba, Glasnika Cvetja, Kraljestva božjega itd. Nasprotnega časopisja je le par izvodov. Marsikateri bi se rad naročil, a gospodarska kriza ne dopušta. Ni zaslužka, ker je lesna trgovina tako slaba. Tu je le takrat denar, ako gre dobro les in drva na prodaj. — V decembru smo ustanovili Marijino družbo za Leno. Razvita je katoliška akcija za vse stanovce. V majniku bomo obhajali misijon, na kateroga se verniki že pripravljajo.

Mavčiče. V nedeljo po svečnici je preteklo 150 let, odkar so se Mavčiče ločile od šmartinske in smleške fare in postale samostojna duhovnja. Zaključili smo to alovosnost z misijonom, ki sta ga imela dva gospoda lazarista. Kljub slabim potom so se ljudje pridno udeleževali govorov — sosadni Mošani so kar brv napravili čez Savo. Kar ni moglo narediti ne mavško in ne smleško županstvo — to je napravil misijon. Od leta 1787 do 1937 je bilo v Mavčičah rojenih 4333 otrok, 2205 dečkov in 2119 deklic, 9 mrtvorojenih. Umrlo jih je 3617, 1797 moških in 1820 žensk. Poročenih je bilo 799 parov. Službovalo je tu 13 duhovnikov, štirje so pokopani v Mavčičah.

Javorje nad Škofjo Loko. Naj se čuje enkrat glas tudi z naših hribov. Gospodarsko stisko, ki je objela ves svet, gotovo tukaj gori bolj občutno, kot v ravnini. Saj sta dva glavna in edina vira dohodkov — les in živina — odpovedala. Denarja silno primanjkuje in marsikje je pomanjkanje občutno. — Isneli bomo misijon. Potreben je, saj ga že 18 let ni bilo. Bog da, da bi bilo kaj uspeha, saj se tudi v naših hribov pozna vojnovni ča. s svojo navlako. Vrnimo se k navadam naših prednikov, ki so bile zdrave in brez umetljenja. Saj je pokojni Tavčar ravno v našem pogorju iskal modelov za juanske svojih pesti. Skrbimo, da bo Marija tudi z nami zadovoljna, ki tako mogočno kraljuje na Gori nad loskim pogorjem.

Kranjci. V nedeljo 24. januarja je bil ustanovni občni zbor Sadjarske podružnice, katerega se je udeležilo nad 40 fantov in mož, kateri se zanimajo za napredek sadjarstva. Predavatelj nam je pojasnil koristi umnega sadjarstva. V podružnico se je vpisalo 15 članov in so izvolili za predsednika agilnega Zabavnik Franca, kateri je največ pripomogel k ustanovitvi sadjarske podružnice. Če pomislimo, da je v kraju samem nad 4000 osadnih dreves, katera so potrebna umnega oskrbovanja, potem je bila ustanovitev sadjarske podružnice gotovo potrebna. Podružnica je takoj naročila od banovine

Vlažno hladno...

PROTI HRAPAVI KOŽI

Jugoslav. P. Beiersdorf & Co., d. s. o. j., Maribor

215 jabolčnih in hruševih drevesc, katere so vzeli podružnični člani. Vendar je to šele začetek. Člani kažejo obilo zanimanja za povzdigo sadjereje, in ima vsled tega podružnični odbor v načrtu, da priredi praktični tečaj za škropljenje. Sadjereja v Tunjicah je že stara ter hoče sadjarska podružnica započeto delo samo nadaljevati. Prevladuje mnenje, da bo Ontario nadomestil našo nekdanj toliko priljubljeno in priznano kanadko. Kako nam bodo ročke cvele, sporočimo drugikrat.

Podgorje pri Kamniku. Krajevna kmečka zveza je priredila večdnevni kmetijsko strokovni tečaj. Tečaja se je udeleževalo okrog 25 mož in fantov, kar je za našo vas zelo lepo število. Tudi žene in dekleta so bile na tečaju prav dobro zastopane. Da imajo tudi naše gospodinje smisel za skupno delo, se vidi iz tega, da so ob koncu tečaja naročile čez 800 valjnih jajc štajerske kokoši, katera bo preskrbela banovina. Tako bomo lahko v par letih uvedli po celi vasi najboljše štajersko kokošo. Vsem, kateri so k tečaju pripomogli, prav posebno pa še predavateljem, se odbor najlepše zahvaljuje. Odbor tudi podpira in vodi delo za postavitev spomenika padlim vojskom v svetovni vojni, za kar je že nabranega nad 2000 Din. Vsem darovalcem se najlepše zahvaljujemo.

Globodol. Umrli je dolgoletni naročnik »Domoljuba« Snrke Janez, Tomčev oče. Bil je dober oče svojim otrokom, skrben gospodar, v težkih ča-

ah vojne občinski odbornik ter vseskozi katoliški mož. Posebno se je odlikoval po svoji miroljubnosti. Njemu je bil preprič ali tožarjenje neznan stvar. Sovasčani, imajte ga za zgled! Njemu pa večni mir. — Veliko govore o elektriki. Zal se je bati, da se stvar izjalovi. Zato vam kličem: združite se in vzemite elektriko. Če imate sedaj malo več stroškov, boste imeli pa potem počeni in dobro razsvetljavo. Kakor se ne kesate, če ste prispevali za cesto, za šolo in za gasilski dom, tako se tudi ne boste, če vzamete elektriko. Vsak začetek je težak, a z združenimi močmi se premagajo vse ovire.

Raka pri Krškem. Zdaj boste pa videli spaka! Kotle za žganjekuho bodo zapečatili! Najbrže še ta teden! Če pa ta teden ne, drugega pa čisto »zagvisno!« Take govornice se v zadnjem času pogosto širijo med ljudmi od gotove strani. Zakaj — je lahko umeti! Prav bi bilo, ko bi jo kak tak junak enkrat izkupil. — Vkljub temu, da je bil kratek predpust, je bilo vendarle poročenih osem parov. — Letošnji postni čas pa bo za nas še toliko pomembnejši, ker bomo imeli na Rakl od 14. do 21. marca misijon. Naj bi misijonski zvon v onih dneh privabil v naročje cerkve tudi tiste, ki jih je morda čas nje odtujil. Kot se bo takrat v naravi porajala pomlad, naj zavaje verska pomlad tudi v srečo slehernega tarana.

in težave. Kmalu potem se je gost poslovil, a je objubil, da bo Lukacs še siljal o njem.

In res, osekliko dni pozneje je natakar prejel pismo, ki mu je sporočalo, da je imenovan za profesorja jezikov na neki madžarski gimnaziji. Pismo pa je nosilo podpis madžarskega prosvetnega ministra Homana, tistega gošta, s katerim se je bil Lukacs v kavarni razgovarjal o svoji usodi.

Spet novi šarki. V budimpeštanskem hotelu »Central« je minule dni predvajal ogrski iznajditelj Pribil šarke, kakršnih svet doslej še ni poznal. Na razsvetljen oder so postavili stol in nanj vohlen kip. Stol je bil posebno prepariran, kip pa ne. Ko je začel aparat delovati, so postalji kipi v obris vedno bledejši in končno je postal nevden, stol pa je ostal viden. Čim se je aparat ustavil, so je kip spet pojavil pred očmi gledalcev. Med slednjimi so sedeli tudi učeni profesorji, ki so doslej odločno tajili možnost takih šarkov. H koncu je iznajditelj pušil še svojo roko obeavati z šarki. Roka je kmalu izgubila izpred oči in jo izgledalo, ko bi je med sploh ne imel.

ribiču, ki potegne iz morja zaboj, zapečaten s Salomonovim pečatom. A navsezadnje je vendar le on temeljni vzrok, ki daje obeme njun posebni čar, to namreč, da doživljamo obenem z njimi nekaj posebnega, nenavadnega. To nenavadno obstoji pri pravljici v tem, da poseže v navadno šloveško življenje kak bajen čar, pri zgodbah pa se dogaja vse po naravnih zakonih, toda na presenetljiv, nenavaden način.

»Čudno!« vzklikne pisar. »Čudno, da je potem ta naravni potek stvari za nas prav tako privlačen, kakor nadnaravni v pravljici. Kaj je neki temu vzrok?«

»Vzrok temu leži v tem, kako se slika posameznega šlovek, odgovori stavec. »V pravljici se čudovite stvari tako zelo kopicijo, šlovek dela tako malo več iz lastnega nagiba, da je posamezne postave in njih značaj mogoče le površno očrtati. Drugače je to pri navadni povesti, kjer je način, kako vsakdo svojemu značaju primerno govori in ravna, tisto, kar je za nas poglavitno in nas privlači.«

»Zares prav imate!« odvrne mladi trgovec. »Nikoli si nisem časa vzel, da bi to temeljito premislil, vso sem le kar tako gledal, ko je šlo mimo mene, enega sem se veselil, pri drugem se dolgočasil, ne da bi bil prav vedel, zakaj. A vi ste nam s tem dali ključ, ki nam odpre skrivnost, poskusni kamen, s katerim moremo stvar preskusiti in pravilno soditi.«

»Le delajte vedno tako,« odgovori stavec. »In užitek si boste še povečali, če se boste naučili razmišljati o tem, kar ste slišali. Toda glej, tam se je dvignil zopet drug suženj, da bo pripovedoval.«

Tako je bilo. In suženj je pričel:

»Mladi Anglež.«

Gospod, jaz sem Nemeč po rodu in sem premla časa bival v vaših deželah, da bi vam mogel pripovedovati perzijsko pravljico ali zabavno zgodbo o sultanah in vezirjih. Zato mi že morate dovoliti, da vam pripovedujem kaj iz svoje domovine, kar vas bo morda tudi nekoliko zabavalo. Naše zgodbe, žal, niso vedno tako imenitne kakor vaše, to se pravi, v njih ne nastopajo sultani, ali po naše kralji, ne vezirji in paše, ki se jim pri nas pravi pravosodni in finančni minister tudi tajni svetniki in podobno, ampak živijo, če ne govore o vojakih, navadno popolnoma preprosto meščansko življenje.

V južnem delu Nemčije leži mestece Zelena Loka, kjer sem bil rojen in odgojen. Je to mestece, kakor so ponavadi vsa. V sredi majhen trg z vodnjakom, ob strani majhna stara mestna hiša, okoli trga hiše mestnega sodnika in najodličnejših trgovcev in ob nekaj ozkih cestah stanujejo ostali ljudje. Vse se pozna med seboj, vsakdo ve, kako se tu in tam godi, in če ima župnik in župan ali zdravnik eno jed več na mizi, ve to pri kosilu že vse mesto. Popoldne zahajajo potem žene druga k drugi na obisk, kakor se pravi, pa se pogovarjajo pri močni kavi in sladkem kolaču o tem velikem dogodku in konec je, da je župnik najbrž stavil v loterijo in neznansko mnogo zadel, da si župan da »mazatic, ali da je doktor dobil od lekarnarja nekaj zlatnikov, da zapiše prav drage recepte. Lahko si mislite, gospod, kako neprijetno je moralo biti za tako dobro urejeno mesto, kakor je bila Zelena Loka, ko je dospel tja mož, o katerem ni nihče vedel, odkod je prišel, kaj hoče, od česa živi. Zupan je sicer videl njegovo izkaznico, papir, ki ga mora pri nas vsakdo imeti.

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Kmetje, skupaj držimo!

Dne 2. februarja je bil v Ambrusu v Suhi brajni ustanovi občni zbor Kmečke zveze, ki je bil še dosti dobro obiskan, vendar bi moral biti spričo važnosti še vse bolj. So čudni naši ljudje. Vsa zasa kar teknujejo, kdo bo bolj jamral brez slabe čase, čez davke in drugo. Ko pa pride prilika, da bi javno povedali svoje težave in zahteve, se pa kar skrivajo domov, in naprej zabavljajo in kritizirajo vse vprek. Toliko zgledov in navodil, kaj naj kmetije napravimo, imamo, pa nekateri žal, da jih je veliko preveč, tega ne vidijo in ne slišijo.

Pred nedavnim časom smo n. pr. zvedeli, da imajo mlinarji nabito na vratih, koliko smejo vzeti merice za mletje žita. Zadnje čase so dobili kovači od svojih organizacij cele pole navodil, koliko naj računajo za vsakovrstna kovaška dela, od najmanjših stvarcev do največjega dela. In še nebroj podobnih zgledov imamo, ki vsi kažejo, da so vsi stanovni organizirani. V Ljubljani, pravijo, so celo berači in postopaci že organizirani, ker vedo, da jim na ta način gre posej bolje od rok. Le kmet, ta se ne more, da noče se, kot bi hotel biti od vseh tlačen in teptan.

Mi nismo prav nič nevoščljivi mlinarjem in kovačem, če se bore za izboljšanje svojega položaja. Prav je, da si pomagajo! Ampak: nam bi moralo biti to pobuda, da se tudi kmetije enkrat zganemo in se organiziramo v naši Kmečki zvezi. Da bo tudi naša Kmečka zveza lahko enkrat dala tarife, po kakšni ceni se bo prodajalo mleko, krompir, jajca, živina, prasiči in drugo... Z eno besedo: Da bo Kmečka zveza določila veljavne in pravične cene za vse naše pridelke. In da bomo tudi toliko zavestni, da bomo držali disciplino, zavedajoč se, da smo vsi za enega, eden za vse! Kadar bo med kmečki stan prodrolo to mišljenje, takrat nam bodo zasijali lepši dnevi.

Kadar bo kmet prodajal svoje pridelke po pravični ceni, ki jo bo določila Kmečka zveza, takrat bo tudi lahko plačal tarifno ceno kovaču in dal dobro merico mlinarju; lahko bo tudi plačal drugim obrtnikom njihovo delo, bo pa tudi lahko šel v trgovino in si kupil, kar potrebuje. Doktor bodo pa samo drugi odločevali cene, tako trgovce

v trgovini za vse kar kmet rabi in mesar za vse kar ima kmet za prodati, tako dolgo bo šel kmet še nazdaj.

Dvanajsta ura bije, je rekel govornik na našem občnem zboru, Kmetije otresele se svoje malomarnosti pa vstopite v Kmečko zvezo vsi do zadnjega. Vsa kmet, ki se ne organizira, je škodljivec kmečkega stanu.

Ne govorite vedno: bodo že drugi brez mene naredili. Vsa kateri omalovažuje naša stanovska zborovanja, pijuje v lastno škodo. Potem pa taki najraje pravijo: saj nič ni, in nič ne bo. Seveda ne bo, dokler jih bo polovica ali še več stalo ob strani, pripravljenih, da skočijo drugim v hrbet, če ne z drugim pa z norčevanjem in zasmehovanjem. Za tako resno stvar bi se morali vsi zavzeti.

To ne velja samo za kmete v naši kotlini. To velja za vse kmete brez izjeme. Sedaj, ko je krog »Domoljubovih« naročnikov narastel na tisoče in tisoče, je prav potrebno, da povzdignemo v tem listu kmetje svoj glas in govorimo odkrito.

Proč vsaka sebičnost, pa tudi tista nezasišana nezavednost in malomarnost, pa tisto čakanje, da bodo drugi naredili. Mi sami kmetije, si bomo izboljšali svoj položaj, drugi ga nam ne bodo. To uaj si vsak dobro vnesi v spomin.

Na našem zborovanju smo sprejeli in odobrili sledeče predloge:

Kmečka zveza se mora razširiti do zadnje vasi in slehernega kmeta.

Kmečka zveza se mora pripraviti na to, da bo ona določevala cene kmečkim pridelkom iz živini. Ona naj bi tudi dajala navodila za načrtno gospodarstvo, da bi kmetije prodajali tisto, kar bi bilo boljše, da se dosežejo višje cene.

Od Kmečke zveze določenih cen naj bi se v vsakem kraju Kmečki zvezi plačeval gotov odstotek v fond Kmečke zveze, ki bi bil določen za to,

Kmetje!

Vaša stanovska organizacija je
Kmečka zveza!

da v sili pomagamo članom, da vzdržimo višino določenih cen, kadar bi prišel kateri v položaj, da bi bil prisiljen prodati pod določeno ceno.

Kmečka zveza naj postaje meso in kri! Naj stopi v življenje, da ne bo samo na papirju kakov toliko naših društev.

Ti predlogi so bili z odobravanjem sprejeti in izročeni Kmečki zvezi v izvršitev. Če se bodo ti predlogi izvršili, potem bo Kmečka zveza zares Kmečka zveza ki bo rešila kmečko vprašanje.

Na vas pa, dragi tovariši kmetije, je vse leželo. Ne stojte ob strani, ne glejte z nezaupanjem na tiste, ki vas dramajo in dobro žele. Kajti še enkrat povdarjam, kar sem že večkrat: Samo če bomo edni ni bomo dosegli. — Ivan Sinkovec, kmet.

Naš pokret ni osamljen

Ko je bila leta 1929 razpuščena takratna Kmečka zveza, se nismo zavedali dosti živo, koliko je bilo s tem vzelo našemu kmetu. Kriza, ki je ravno ta čas nastopila svojo uničujočo in strašno pol, je zajela vse gospodarsko življenje in ga začela pritiskati iz vsega. Nikomur ni prizanesla, vzgnedila se je tudi na deželo — na kmete in tudi na storiša svoje delo. Vendar to je bil samo eden udarec — morda ne najhujši, katerega bi kmečko gospodarstvo še nekoliko preneslo, če bi imelo opore v razumevanju onih, ki urejujejo gospodarsko politiko. Tega bi bilo, organizacije kmetov pa radi ne več, ki bi mogla opozoriti na bližajočo katastrofo. Dan za dnem je hiral naš kmet, ker prvih ni mogel svojih pridelkov prodati za primerno ceno, na drugi strani pa so bile dajave vedno večje. Ze preje nekoliko zadolžen je sedaj zlezal globoko v dolgove, ne vedoč, kako se bo iz njih izkopal. Svojega zastopstva ni imel, da bi mogel javno povedati svoje težave, mirno je ždel v svojem trpljenju in čakal, kaj bo prišlo. Zgrbil je veselje ob dela in le iskral zapolitve drugod, da bi mogel prehraniti sebe in svojo družino.

Tak je bil položaj našega kmeta in tudi danes še ni veliko boljši. Pa so se zgenili zastopniki kmečkega ljudstva in dejali, da je treba napraviti temu konec, da je treba začeti delati za izboljšanje. Ustanovili so Kmečko zvezo, stanovsko organizacijo kmetov, ki naj bi v imenu vseh povedala, da je treba kmečkemu stanu pomagati, da se ga ne sme pristi v tem položaju več. Zavedel se je naš kmet važnosti in potrebe te organizacije zato pa se je je oklenil in potem nje nastopil pot, ki mu bo prinesla časoma vsaj delno izboljšanje. Potom ni

L. Gaughofer:

Martinj klošter

Roman iz začetka 12. stoletja
Poslovenil Blaž Poznič

Edelrota se je sklanjala nad svoje delo; iz tankih konopljinih vlaken je pletla čidico; v svoji marljivo vni ni opazila mladega človeka, ki je pravkar stopil iz med gozdnega drevja; bil je svobodnik, zakaj črni, sketajoči se lasje niso bili ostriženi in so mu segali do ramen; in bil je bržda kmečki sin, ker je nosil sivi brezrokavnik iz kocastega lodna, usnjeni pas z nožem in hrsgaslo žlico v lesenem tulcu, blače-dokolenke in težke, močne nakovane cikle. Šopek planinskega šipka je krasil njegovo z belo jagječevino obrybljeno kapo in debel snopec divjih rož je bil privezan zgoraj na ročaj njegove kljukače.

Nepočakano se je žuril mladeč čez prod — mehka mivka je dušila njegove korake — in ko je prišel do ograje, se je potuhnul in urno smel šipek s kljukače. Nato se je hitro vzpel in ga zagnal z obema rokama kvilsku, da se je šopek razletel in se kakor cvetnata prha usul pred Edelrotino glavico. Prestrašeno je skočila s klopec in zmedeno gledala okoli sebe. Toda fant ni mogel zadržati smeha. Edelrota je pristuhnila in stegnila vrat čez plot.

»Rudlib! Ti! Sem si kar mislila!«

Fant se je med smehom pogнал, se prijel za rob ograje in hop! je sedel na razgledišču ter zabingljal z nogami čez plot. Tedaj se je zasmejalo tudi dekle. »Ti

*Gorska palica z železno kljuko pri rhu.

15

si pa uren! Dobro, da nisi volk... zato bi ograja še vedno ne bila dovolj visoka.«

V odgovor se je zopet samo zasmejal. Zareče so podivale njegove oči na dekletovem obrazu in sledile slohernemu gibu njeulih rok, ki so pobirale raztreseno cvetje. Ko je ležalo vse pred njo na mizi, je stekla Edelrota k brastom, izpulila tankaj nekaj dolgih bilk in začela z njimi povijati rože.

»Kajne, lepe solt je spregovoril Rudlib, in ko je Edelrota prikimala, je stegnil roke proti njej. »Ali se mi ne boš nič zahvalila zanje?«

»Bom, bom! In mu je segla v roke. »Bog plačaj! Trdno je držal in stiskal, dokler ni rekla: »Izpusti, saj moram plesti!« Oprostila si je roko in segla po šipku. »Kako neki mora kaj tako lepega rasti iz črne zemlje!«

»Meniš zaradi barve? Veš, šipek je pač rožica krvi.« Vprašujoče ga je pogledala. »Rožica krvi?«

»Da. Ali pa celo ne veš, odkod prihajajo divje rože?«

»Rastejo pač.«

»Zdaj seveda, ko rodi vsaka zopet seme. Toda nekaj, takrat je bil čas, ko ni cvetela še prav nobena rožica. In v tistih časih je živeło mlado dekle, siromašna vdova je bila njegova mati, in dekle je bilo tako dobro ko golobček in lepo na pogled kakor... sam ne vem kako!« Rudlib ni našel primere, čeprav so mu oči vsele na Edelrotinem obrazu.

»Kako ji je bilo pa ime, dekletu?«

»Tudi tega ne vem. A mislim da Rožica, ker imajo po njej cvetlice tu svoje ime. Da, in ko je imelo dekle osemnajst let, bi moralo vzeti fanta, ki ga je imelo rado in fant dekleta tudi, zvesto in trdno. In na svetu še ni bilo sreče, tako velike, kot je bila sreča teh dveh

RAZNO

Kako se zdravijo divjali

Na nižji stopnji nasobrazbe stoječa ljudstva večje svoje medicinsko znanje sicer v neločljiv enosti z vrazumi, vendar pa naštetim med njimi včasih tudi na pravo zdravljenje, kakor ga poznamo v Evropi.

Vedi na Cejlonu, morda zadnji zastopniki prehistoričnega človeštva, a pr. za zdravljenje nimajo vnačev, temveč že prave zdravilne. Ti pripravljajo iz zeli, ki jim lastnosti edini poznajo, zdravilne izvlečke in čaje. Negrilii iz vroče Afrike uporabljajo posebne znojilne metode in puščanje krvi zopet mrzlice in revmatizem, boleznii, ki so zaradi stalne vlage v njihovih pragozdih na dnevnem redu. Pri Negriliih je v ostalem vsak svoj zdravnik in kjer imajo posebne medicinarje, so ti obenem tudi zdravnikii. Ti preganjajo belezen sicer na uspešen način, ki ni neman nič naprednim ljudem, a obenem uganjajo seveda skrivnostno hokus-pokus, ki izdaja, da smatrajo bolezen za hudobnega duha, ki ga sama medicina ne more pregnati.

P I S A N O P O L J E

Zalostna slika naših dni

»Slovenec je svoječasno poročal, da je rad nesrečne ljubezni skočila v Savo 7. junija 1936 20-letna posestnikova hči Klančičar Marija iz Kočice vpišče njenega fanta 27-letnega brezposelnega delavca Albina Dežmana. Skočila je v Savo v takozvani »cesarski kamric ter so je drugi dan potegnili pod zagorsko postajo iz vode in pokopali na zagorskem pokopališču. Samomer je poljskim orožnikom zamamil sam Dežman, ki jim je pravil, da je nesrečno dekle šlo prostovoljno v Savo, ker je ni hotel poročiti. Orožniki zadove niso dalje preiskovali, čeprav se je širil ljudski glas, da je Klančičarjevo najbrže Dežman sam vrgel v Savo. V novembru leta 1936 se je potem Dežman poročil s posestnikovo hčerko Dolanc Angelo iz Kočice, s katero je imel že preje razmerje, ki ni bilo brez posledic. Ko je pred mesec Dežman grabil listje v družbi s svojim vsakom 19-letnim Dolancem Francetom, je omenil Dežman, da je sam vrgel v »cesarski kamric Marjlo v Savo, da se jo je na ta način nebil, da je potem lahko Dolancovo sestro poročil. Priznal je, da je Klančičarjeva klečala pred njim in ga za božjo voljo prosila, naj jo ne vrže v Savo. Dežman pa ji je iztrgal ročno torbico, iz katere je vzal denar, torbico pa je potapljaljočo se vrgel. S tem denarjem je potem celo noč poplaval po Zagorju, kamor je bil namenjen s Klančičarjevo na neko tombolo. Bahal se je proti svojim prijateljem, da ima dosti denarja, da lahko popiva cel teden s njim. — Letos pa so se po Kočici vrstile talvine sadja, mesa in pijače, nakar so poljski orožniki prišli v vas, kjer je vso tragedijo Klančičarjeve ogradil orožnikom svak Dolanc. Pred nekaj dnevi je namreč Dežman Albin prišel pijan domov, ter je v pijanosti doma vse »zdrobil«, pretepel ženo in svaka. Orožniki so takoj aretirali Dežmana ter ga odgnali na orožniško postajo na Poljšnik, kjer so ga trdo prijel, nakar je končno priznal svoj ogaben zločin, izgovarjajoč se, da se je moral iznebiti tega dekleta, ki je za njim preveč tlačalo, da je lahko poročil Dolancovo Angelo, s katero je imel že preje otroka. Poljski orožniki so danes privedli Dežmana v napore litjskega sodišča, kjer pa je Dežman svoje priznanje preklcal, izgovarjajoč se, da je pokojna Klančičarjeva tudi njega vlekla v Savo, pa se ji je ubranil. — Na drugi strani pa je sedaj ugotovljeno, da je Dežman usodno nedelje poklical k sebi na dom Klančičarjevo ter jo povabil, da jo šla s njim v Zagorje na tombolo. Skupno s sestro in njeno hčerko so se napotili proti Zagorju. Pred takozvano »cesarsko kamrico pa je Dežman svojo sestro s puzičko poslal naprej, medtem pa se je odpravila zaloigra s Klančičarjevo.

Kako živi

nemški delavec

Nemški list »Frankfurter Zeitung« z dne 31. decembra piše sledeče:

Delavec, 40 let star, poročen, a brez otrok zasluži po vseh odtegljajih okoli 34 mark na teden ali 140 mark na mesec. Od teh mark plača za stanovanje, eno sobo s kuhinjo, 43 mark, torej približno eno tretjino, za električni tok in plin 7 do 9 mark, za kur-

java za 5 mark. Za prehrano se računa za 2 osebi 2 marki na dan, torej 60 mark na mesec.

Da izda delavec le 2 marki na dan za dve osebi, pa se sme kupati le enkrat na dan. Glavna jed je zvečer. Za kosilo si vzame delavec jed s seboj, žena pa si pogreje ostanek večerje za opoldne. Za kruh se računa dnevno en funt, na kruh se ne namaže več surovo maslo, temveč margarina, ki velja 65 do 96 fenigov za funt (pol kg). Krompirja se potroši dnevno 2 funta. Krompir se navadno zakuha skupno z mesom ali ribo. Le ena jed je običaj v delavski rodbini. Seveda se navadno uporabljata le najcenejše meso ali kosti, le izjemoma kuha gospodinja tudi kaj boljšega. Sir se kupuje le najcenejši (po 25 do 30 fenigov za četrt funta), prav tako mesni izdelki. Zelo malo se porablja sočivje, več pa zelja, repe in zelene solate. Topla večerja zato za dve osebi dostikrat ne velja več ko 25 do 30 fenigov. Kadar gre gospodinja na trg, še navadno ne ve, kaj bo kupila, temveč kupi to, kar se ji zdi najcenejše.

Po izdatkih za stanovanje, hrano, plin, električni tok in kurjavo, ostane delavcu še 24 mark. Za pranje porabi gospodinja navadno 4—5 mark, za tobak delavec okoli 2 marki, ker kadi samo pipo, ne pa cigarete. Ostanek mora zadostovati za nabavo perila in obleke. Če si kupi delavec novo obleko, potem je s tem njegov proračun obremenjen za najmanj tri mesece. Za zabavo in pijačo torej delavcu ne preostaja skoraj nič.

Toda ne dobivajo vsi delavci po 140 mark mesečno, temveč mnogi dobivajo tudi manj. Ti se morajo seveda še bolj omejiti.

Seveda pa bi bil račun napačen, če bi pretvorili teh 140 mark v dinarje po uradnem tečaju 1750 din za marko. Zakaj draginja v Nemčiji je neprimerno večja, kar sledi že iz tega, da se računa za osebo kot najmanjši izdatek eno marko na dan. Torej 35 dinarjev za dve osebi na dan, kar je znatno več ko pri nas.

DROBTINE

Hoja in sdravje. Če hočeš, da ti pri tvojih potovanjih ne bodo nagajale noge, se drži naslednjih nasvetov: 1. Nohte si na nogah tako pastrži, da bodo segali tako daleč kakor konci prstov. Prekratki nohti se utegnejo pri hoji zarezati v meso in povzročiti vnetja. 2. S toplo vodo in drugimi znanimi sredstvi si pred potovanjem po močnosti odpravi kurja očesa in lužje na nogah. 3. Za potovanje so primerne samo nezakrpane nogavice. 4. Za potovanje si izberi dobre, stare, udobne čevlje. 5. V čevlji si daj tenek plutovniast ali papirni vložek. 6. Po vsakem potovanju si po močnosti skopljaj noge ali vsaj vlažno odrgni, nato si jih posuši, potresi s praškom in obuj sveže nogavice ter udobno obuvaj.

Odpornejša karnica. Francoški učenjak Georges Clod je imel v pariški Akademiji znanost predavanje, v katerem je odkril poslušalcem, da se mu je po tridesetletnem trudu z uporabo plinov kripton in ksenona posrečilo povedati odporost električnih karnic za 30 odstotkov. Oba plina se pridobivata s posebnim postopkom iz tekočega zraka. Izum francoskega učenjaka, če ga spravijo v promet, bo gotovo povzročil velik pretevir v svetilni industriji.

Redovitnost plevla. Boj proti plevlu, ki od vsega koristnim rastlinam luč in tla, je eden izmed osnovnih pogojev razumnega obdelovanja zemlje. Ta boj je potreben že zato, ker kaže plevel takšno rodovitnost, kakršne rastline niti od daleč ne morejo razviti. Za primer vzemimo slatiko, ki požene skoraj 8000 svetnih glav, v njih pa po

340 plodov, kar daje letno kakšnih 800.000 semen od ene same rastline. Regral ina v vsakem semenskem mešičku kakšnih 300 semen. Ker razvije vsaka rastlina letno najmanj deset semenskih mešičkov, daje najmanj 3000 semen. Marjetica razvije kakšnih 12.000 semen, rutica 30.000, osat 190.000 itd. Gorje, če bi iz vsakega teh semen nastala nova rastlina ali če bi človek neprestano ne pulil škodljivih zeli!

Mošev strah. »Zakaj si se tako ustrašil? — »Lani mi je pobegnila žena s šoferjem, a zdaj alim glas iste trobente, kakor jo je imel avto.« »Zato se vendar ni treba ustrašiti.« »Kako bi se ne, ko se bojim, da se utegne vrniti.«

Dragoceno levinjo ustrelil. Neki ameriški iskalec rudnin je pričakoval, da mu bo država plačala nagrade 80 dolarjev za to, ker je junško ustrelil neko levinjo, ki jo je izsledil. Na svojo veliko razočaranje pa je izvedel, da ne le, da ne bo dobil nobene nagrade, marveč, da je poleg tega v svoji veliki vneti izvršil tudi neumnost. Levinja, ki jo je ubil, je bila namreč krotka žival, ki se je uporabljala v filmih in se je njena vrednost računala na 10.000 dolarjev. Po nesreči se je oddaljila od svojega gospodarja ter jo je pri tem zadela smrt. Izlegla se je v njetništvu in za uboj take živali država ne plača nagrade.

Kak je razloček med komunisti in socialisti. Če imaš dve kravi, pravi komunist, da ni nobena tvoja, ampak sta obe državni, socialist pa pravi, da je ena državna ena pa njegova, samo tvoja ne sme biti nobena.

»Gospod doktor, najlepše se vam moram zahvaliti, da ste tako hitro ozdravili mojo ženo. Kako ste to storili?«

Prav nistovstvo. Rekel sem vaši ženi, da so vse bolečine, o katerih je tožila, predznaki bližajoče se starosti.«

Križanka „Zima“

Vodoravno: 1 umivalno sredstvo, 5 prvi človek, 6 vodna žival, 7 semlja, 8 žalost, 9 abecedakratka, 12 ubožtva, 13 prvak apostolov, 16 velika vas pod Ljubljano, 18 znak za prostorninsko mero, 19 ljudje — brez stalnega bivališča, 20 predplačilo, 21 sorodnik, 23 dolžinska mera — znak, 24 tridina členica, 25 nealovskni izraz za verigo, 26 am, 27 prva žena, 28 prvi abijalec, 29 — 24 vod., 30 drug izraz za potem, 31 prižnica.

Navpično: 1 ime najodličnejše žene, 2 posej, ki slika prirodno, nedolžno življenje, 3 volna tica, 4 del pohištva, 10 župnikova plača, 11 krjužec, edina hči, 12 rojstni kraj nadškofa Jegliča, 13 tujka za tepak, 15 črnilo, 13 gimnazija — okrajšano, 18 reka, ki teče skozi Maribor, 19 lesen žebelj, 20 angleška utrdba in pristanišče ob Rdečem morju, 22 znana drogerija v Ljubljani, 23 — 24 vod.

HRANILNICA IN POSOJILNICA V KAMNIKU - ŠUTNA 22 - LASTNA HIŠA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po dogovoru do 5% — Jamstvo presega večkratni znesek vseh vlog.

Naznanilo otvoritve!

Naznanjam ceni občinstvu Kotredžeške doline, da sem otvoril v lastni hiši v Kotredžu **trgovino-podružnico**,

katero sem zložil z vsem potrebnim in svežim blagom.

Z zagotovilom, da se bom vedno potrudil, da bodo ceneji odjemalci s cenami in posrežbo povsem zadovoljni, se za čim večji obisk in naklonjenost najtopleje priporočam.

Kotredž, 4. februarja 1937.

Anton Skov, trgovec in gostilničar,
Cemšenik, podružnica Kotredž

Mesto Hammerfest na Norveškem je najbolj severno mesto na zemlji. Oni 1. sije solnce neprestano skozi 8 tednov in sicer od 13. maja do 8. julija; stalna noč in tema pa traja od 18. novembra do 28. januarja.

Halo!

Kdo se hoče pomeniti in dobro obleči ta Veliko noč in bitno, naj si ogleda v starostni trgovini

pri SLIVNIKU v St. Vidu pri Sotci

boгато snovno in srebro blaga za moške, ženske in otroke. Na snovni so vedno najnovejši vzorci svilenih robov, blaz nogavice in drugo blago. Folter tega dobite tudi potrebna pomladanska gonila kakor: Superfofat in slindro. Priporočite se, da boste dobili ceneje v trgovini kakor pri krošnjarih!

Najhitrejša žival je brhka gazela, ki hiti v eni uri najmanj 90 kilometrov. Bivoli, noji, šakali in širafe zmorejo v eni uri komaj 58 kilometrov. Lev doseže priročno 45 km v največji brzini. Isto hitrost dosega tudi divji prašič.

Vse potrebščine za kuhinjo, gospodarstvo, ožrt in industrijo kupite najboljši ugodno pri trvdki

A. SUŠNIK, železovina, **LJUBLJANA**, Zaloška
Velika zaloga Nizke cene!

»Gospod Marunke, vi hočete poročiti mojo hčerko, ali že imate kaj imetija?«

»Do sedaj še ne; toda trdno upam, da ga bom kmalu dobil.«

»Dobro; toda kdo vam ga bo dal?«

»No, vi, gospod Braun!«

Za žganjekuho brinje, fige in slive

dobite v najboljši kakovosti v Javnih skladiščih pri trvdki **FRAN POGACNIK**, d. o. z., Tyrteva (Dunajska) cesta št. 33 v Ljubljani.

Kako sem ozdravila bolečine v nogah

Po 20 letnih strašnih mukah

Ljudje so se mi smejali, ko so me videli, kako šepam v širokih in oprtih čevljih. To pa je bil edini način, s katerim sem mogla vsaj neznatno olajšati muka, povzročene od kurjih oces in žuljev ter bolečine v petah. Koilika sreča, da sem spoznala Saltrat Rodelli Nasula sem ga polno pest v skledo tople vode, v katero sem pomočila svoje bolne noge, da absorbirajo dragoceni kisik. Ko se voda zrasel, prodro beli mehurčki v kožo in bolečine prenehajo kakor po nekem čudežu. S prsti sem lahko odstranila kurja očesa s njihovimi koreninami žuljev ni več, ni pa tudi bilo več bolečin in težav. Danes vesel gledam življenje in grem za svojim poslom, kakor da bi bila bosa. O kakih bolečinah ni niti sledu. Nabavite še danes v svoji lekarni to čudovito sredstvo Saltrat Rodelli in preizkusite ga za svetlo. Dobri uspehi so zamenjeni!

Al. Planinšek

koncesionirana trg. agentura v bančnih in kreditnih poslih v Ljubljani, **Beethovnova ul. 14/L**. Telefon 35-10 — **vnovči vloge** denarnih zavodov najbolje takoj v gotovini vedno najkulantneje. Vse informacije brezplačno.

Mali oglasnik

Vaša drobna vrstica ali uje prostor velja za enkrat. Dne 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vzancev in narobe

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Vse ohovje za stavbo

in pohištvo, čebelarске potrebščine, razstreljiva i t. d. dobite v železnini Fr. Stupica Ljubljana, Gosposvetska c. 1

Kmetičke peči

prodam za knjižice: Ljudske posojilnice Mestne hranilnice in Kmetске posojilnice v Ljubljani. — Anton Kovačič, tovarna peči, Ljubljana, Rožna dolina

Za mal dnarja

dost muzke. Plošče, gramofone, radioparate itd. prodajamo po ugodnih cenah tudi na obroke. Elektrotan, Passaža nebotičnika.

Vosek, staro železo

in druge kovine kupujem. — Fr. Stupica, železovina, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. Pročeta vseh čebelarских potrebščin

Vinsko trajo

100 sadilk Din 75 — dobite v trsnici Erman Ivan, Gaj, p. St. Janž na Dolenjskem.

Fanta z dežele zdrava

vaga, poštenega, 16—18 let staraga, kot pomočnika pri cerkvi in gospodinjstvu sprejme uprava pokopališča pri Sv. Križu, Ljubljana

Pomočnika za veliko

delo in vaje sprejme takoj. — Smrke Alojzij Brojštvo, Zuzemberk.

Kmetičke dehte

dobi trajno zaposlitev pri Vinko Naglič, ščolarstvo, Vizmarje—St. Vid nad Lj. Zglašiti se osebnost

Ugodna prilika

Prodam radi elektrifikacije mistilnice 800 Din, slamozelečko 800 Din, gepej (leson), 200 Din, vse v prav dobrem stanju. Zamenjam tudi za žito ali žirvino. Franc Medvešek, Zgoranje Garmelne, št. Vid nad Lj.

Valenca

poštenega in zdravnega, sprejemam takoj z vso oskrbo v hiši. J. Janežič, vrtnarstvo, Menacek.

Orva kuhova

valci Pridelovalci Javite nam Vaše zalozne, kvalitete, cena. »Kurivno«, družba z o. z., Ljubljana, Tyrseva cesta 31

Veverične kože

in vse druge od divjačin kupuje stalno. po najvišji dnevni ceni Zdravič, Ljubljana, prej Florijanska ulica, zdaj Stari trg, nasproti kavarni Zlatnik.

Vajenko

za šiviljo sprejmem takoj po dogovoru. Vsa oskrba v hiši. — Stara Ivanka, Brdo, pošta Lukovica.

Dehtlo

za van kmetiska dela in pomoč v gospodinjstvu sprejmem takoj. Kogovšek Jožef, Dravice 67.

3-4000 kg

sladkoga senna na prodaj. Naslov v upravi »Domoljubac pod številko 1934.

Majšje posestvo

blizu Sevnice ob Savi prodam ali dam v najem. — Poizve se pri Krogli Anton, gostilna, Sevnica ob Savi.

Najboljše običke dobre kvalitete boste nakupili pri kerju, Sv. Petra cesta 14

Odkrito povedano. Janes: »Čemu pa ne delate več na kmetiji v Madisonu?« Jože: »Oni farmeri nekaj takega izvršili, kar mi ni všeč.« Janes: »Kaj je to bilo?« Jože: »Odslovil me je.«

V vsako hišo »Domoljubac!

SAMO ŠE PAR DNI

KRISPERJEV SEJEM

NA VSE CENE V IZLOZBAH SE 10% POPUSTA.

TRGOVSKA HIŠA

ANT. KRISPER

MESTNI TRG 26 — LJUBLJANA

BUFET NA RAZPOLAGI!

NIKDO VAS NE BO VPRAŠAL, CE KUPITE KAJ ALI NE!

»Domoljub« stane 39 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«, naročnino, inostrane in reklamacije pa uprava »Domoljubac«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96. — Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Kešiček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čeb